

تایا نه وهی له خواجه ورا

مه سیم

خوی بوو؟

پیشہ کی

یہ ہے نامیلمکہ یہ ہے بہ تائبہ تہی بقیہ ہے موسلمانانہی نووسیو ہی کی
بہ دو ایہی راستیدلی تہ گہرینہی . وہی منی تہ زانیہ ژمارہ یہ کی زوری لی
موسلمانانہی لہہ موسوی جیہاندلی بہی دو ایہی راستیدلی تہ گہرینہی ہی
تہ یانہ ویتی پیہی بگہ زنی . ناو ہر وکی تہ ہے باسہی سہ لماندنہی لی
خاچدانہی مہ سیحی کی زیاتری لی دووی ہہ زاری سالی لہ مہ وہی
بووی .

یہ پر سیارہ گہرنگہ کی لیٹرہ دلی تہ مہ یی ٹایلی تہ ہی مر و قہ ہی لی خاچی
در لہی بہ راستہی عیسای مہ سیحی بووی تہ وہی قورٹانی پیہی تہ لیت
عیسای ی کوری ی مریہ م ی ، ی یان ی یہ کیکی ی کہ ی بووی یہ زدانہی
دہ موسو چاوی گورپی بہ شیوہ ہی مہ سیحی ی دہ نگہی مہ سیحی دایہی
تہ و سلی سہ رباز ہی رومہ کانی لہ جیاتہی مہ سیحی لی خاچاندایہی
وایانزانہی مہ سیحی ہی

یہ پر سیارہ کھی دووی بارہی تہ کہ ینہ وہی نی ٹایلی تہ وہی لہ خاچی درلی
بہ راستہی مہ سیحی خوقہی بووی ، تہ وہی لی مریہ مہی داوی زنی پاکہی لی
دایکی بووی ہی وہی لہی ٹیسراٹیلہی ژیاوی کاری سہر سورہینہرہی
کری ہی بہ لہی جولہ کہ کانی گرتیانہی دایانہی دہ ستہی پیلاتوسی
بونتی ہی و الہی رومانی تہ وہی دو ایہی دادگاہیہ کی نارہ ولی دایہی ہی
دہ ستہ وہی یانہی یہ کیکی بووی وہ کھی تہ ہی ولی بووی ؟

له و شبار ديه و شبه لڼگه نهمه نتيقي شوشيا سايشوشپه رتو و كيشن و وش
 هه يه شايانئ شبير كړ د نه و شوش باس كر د نه ..... به د دنيا يي شهه وش
 كه سيكي ش د لسو ش شبه دوايشه و ده د نه گه ريت شپاش گه رانوش
 خويندنه و هئ شته گاته شد و اش بپار شده ر بار هئ شر استي شته وش
 مړ و قه ش لڼد خا چدر نله سه وش خا پخ .
 مرته شهپه يامنه خه مشبه ر ده ست شته و مو سلمانانه شهبه دوايش
 راستيدنه گه رين ، دنيا مشر نيشانده ر ش خوينه ران شته بيتش
 بوژانين شراست شته و شرو و د او شه .
 هه مو وش شك و ش ستايش كيش بو شيه ز د انيش پير و ز شه .

دوكتو شله بيمش ميخائيلش

نه مريكا

مانگ ش نابش ۲۰۰۱

کئی بوو له سه ر خاچه که له خاچدرا مه سیح یان نه وهی له مه سیحی نه کرد ؟

قورثان دده ر بار هی یجو له که کان یو یقسه کان یان یکه یمه سیح یان یه
له خاچ دیداو ده یته لیت : (وَقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ -
رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ -
لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ اِلَّا اتَّبَاعُ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا -
(۱۵۷) بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا) . سور ده النسا عی
(۱۵۷ و ۱۵۸) . نه م ی دو و یثایه ته یله یه ه مان یکا تدا یدان یپیانان یه

ودان یپیان نه نانی یراستی یو یله یخاچدان یمه سیح یو یه ه ستانه وه یه
وی به ر زکردنه وه یه تی یبو یثا سمان یه ..... ،یدان یپیان نه نانه که یله چه
ووشانه دا یده ر نه که ویت یینه یان یکوشتو یله خاچیان یینه دای
به لام یله شتو هی یته وی به کیکیان یدانای، هه رو ه هاییدان یپیان نه که یه
له هه مان یو وشه کاندایده ر نه که ویت که وای به کیکی یکوژرا یو یه
له خاچدرا یه، یبه لام یمه سیح یه نه بو وی به لکو یله یشتو هی یمه سیحدا یه
بو ویه .

گه ریو و ته کانی یقورثان یراست یبیت یو ییته وه ییله سه ریخاچ یله یه
خاچدرا یه کیکی بو ویله یشتو هی یمه سیحدا یبو ویه ... واتای یته مه یه
ته وه یه که ییه زدان ییپیر و زیهه ستاو ده یبه یگه وره ترین یفیل یله یه
میژووی یمر و قایه تیدا، یبه وهی یده موچاوی یبه هوزای
ته سه ره ریو تی بیان یبه کیکی یله پیاو کوژه کان یوه ک یزانایان یه
موسلمان یه نه لاین یه گور یو هی یبه یبه شتو هی یبیده موچاوی یمه سیح یه

مه سیچی کورقی یه زدانقوتی جلی چۆتی یه زداتی ریڭگنی به وتی ئه داتی کوره که تی بکه ویتقی به رده سستی گونا هبار انه و هی تلی له خاچتی بدهتی ... وتی چۆتی رزگار تی نه کرتی لئی له خاچداتی؟

وه لاما که تی ئه مه یقی: مردنئی مه سیچی له سه تی خاچی بۆ ختی به خستی کردئی بو قتی له پینا وتی مرؤ قتی گونا هبار تلی تی نه مه ش خواستی کتئی یه زدانقوتی بو قی، بقی دانا ئیتی خو قی پیشتی دروستی بو وتی پلانی بقی داتی بو تی.

له تی باره یه وه تی په ترؤ سستی نیرا وتی یه زداتی ئه لیت: ئیوتی ئه زاننی چۆتی کر انه وتی له تی ریبارتی بو و چانه تی له با پیرانتان بو تاتی ما بو و وتی. ئه تی کرینه وه شی بقی شتی له ناو چوتی نه بو تی وه کئی زیتی تی زیتی به لکھی بقی خو ئینکھی گرانبه هاتی مه ری کھی پاکتی بی تی که مو کورپی تی که تی خو ئینتی مه سیحی. له تی پیشی دروستکردنی جیهاتی هه لبرژرتلی بوو، به لئنی ئیستلی ده رکه وتی کھی له پینا وتی ئیوه تلی بوو. یه که تی نامه تی (په ترؤ س. ۱. ۱۸ - ۲۰).

یه زدانقوتی مه زتی بی تی توانلی نه بو تی به رامبه تی رزگارتی کردنی کوره که تی له سه تی خاچی تی به لاتی خواستی یه زداتی بو تی کھی خو ئینی مه سیچی برژینتی له سه تی خاچی تلی خو ئیتی به خستی کاتی له جیاتتی مرؤ قتی گونا هبارتی، تی وه تی له تی هه مان تی کانتلی خو شه ویستی تی به زه ییتی تی داد په روهریتی یه زدانقوتی دهستی نیشانی بکاتی.

کاتی کئی ئه وانه تی هاتی بقی گرتنی مه سیچی بقی شیتی تی قامچییه وه په ترؤ س تی شیر ه که ی تی ده رهیناتی وتی له تی کو یله ی تی سه رو کئی

كاهينه كانى سلسلەسىگە ئۆچكەن بولۇپتۇ. لەھە بىر باھار دەپمۇ سۆزلەيدۇ. (مەتتا ۲۶: ۵۲-۵۴) نووسراۋە: عىسەي پىيەسوت: (شمشىرە كەتسە بىگەر ئىنە و سىناۋى سىكىلانە كەتسە سۆيىد، چۈنكى سەئە و انە سى شمشىرە سە ھەلدە گىرن سە سەبە شمشىرە سە ناۋى سە دە چىن سە. ئاياساۋى سە دە زانىت سە ناتوانە دە اۋىل سە باۋ كەمبەكە مەزىيات سە دە اۋىل سە شەك سە فرىشتە مە بۆس ئىزىت سە؟

بەلا مەن ئىترە سچۈن سەئە و دە سە سە سە رتوۋكى سە پىرۋىل سە نووسراۋە دە يىتە دە، كەدە لىت سە دە بىت سە بە و شىۋە يەس رۋىل سە ئىت سە ھە سە لە و سى كاتە نە عىسە لۋى: (دە سە سە ھە لگىرن سە راۋە سە تىن دە) ئىنچا سە دە سە سە ئىنا سە بە گۈئى سە كابر ادا سۋ سچا كى سە كى دە وە. ئىنچىلى سە (لۇقا ۲۲: ۵۱). ئەمەش سە سە كىك سە لە كارە سە ر سۋر ھەنەرە كانى عىسە ل دە ر ئە خات سە.

پىر سىارى سە دە و دە مى سە مۇ سە لمانە كان سەئە و دە سە: ئاياسرى يەس تىئە چىت سە ئىمە سە و سىرۋى پاگە نە دە يەس قىل سە بىكە ئىن، تاقەس كە سىكەس كە عىسا مە سىحە سە تۋان ھە مە مۇ سە م رۋ قايە تى سە رز گار بىكە تىن دە و دە لامى سەئە مە ش سەئە مە يەس: گە ر سە مە سىحە تە نە ل سە م رۋ قىس بو ايسە نە يئە تۋانى سە ھە مۇ سە م رۋ قايە تى سە رز گار سىكە ت سە بە لامە مە سىحە دە رۋ سە ت كە رى سە ھە مۇ سە م رۋ قە سە ل بە ر ئە و سە ن خى سە ل سە ھە مۇ رۋ سە ل بە رىكە سە زىات رەس.... بۆيە سە تۋانى سە بىت سە شفا عە ت كە رى مە گۈنا ھە باران سە. لەئىنچىلى سە (يۈحە ننا ۱: ۱ و ۳) سە دە ر پارە ي مە سىحە سەئە خۈئىنە دە: لە سە رە تاۋە سۋ شە كە س بو و ھە (مە بە سە ت سە ل سە سۋ شە ي سە يە زدانە سە كە سە لە عىسا ي سە مە سىحە ل

به دلنیايي نی شکۆی نی دروستکه ر نی له سه رووی نی هه موئی
دروستکه راویکه وه بیی، وئی له به ره وه نی مه سیفی دروستکه رهی
هه موونی شتیکه نی.... بۆیه نی خۆی نی له سه رووی نی هه موئی
دروستکه راوه کانیتهی نی توانهی خۆنی به خستی کانتی لفی جیاتنی
مرۆقنی گوناهاهانی به خویننی پیرۆزی ته وه نی له سه نی خاچه کئی
رشتهی.

پرسیارنی سهیه نی: ئایلی ته مئی دادپه روهرییی مه سیحنی پاکئی
پیرۆننی شویننی مرۆقنی پیسنی بگریتی تی نر خنی گوناهنی کانیاتی
نی هه له کانیتهی بداتی

بیگوماننی دادپه روهرنی نیی بیی تاوانیک نی تاوانبانی بکه یی
چونکه نی نووسراوه: بیتاوان نی کردنی نی خراپه کارنی
تاوانبار کردنی راستونی دروستتی، هه ردووکیاتی خوداوه تی
قیزیا تی لخی ته کاته وه نی. نمونه نی (سلیماتی ۱۷ و ۱۵) ته مئی
ته بیتی بیی ووردنی لفی دادگانی مرۆقاه تیفل ره فتارنی پبکریت
به لانی له مه سه له نی له خاچداننی مه سیحدا شته کفی جیاوازه نی
چونکه مه سیفی خۆنی قازیبه که بیی... جلی له به ره وه نی قازیبی
به خواستی خۆنی هه لیبژارنی بیتهی خۆبه ختکه ری. ئەهی
ره زامه ندی نی مردنی نی خۆی نی ده رخت نی له پیناوی نی ئەهی
گوناهاه بارانه نی باوهریا نی بیی که فاره تی ته ونی هه یفی، لەهی
باره یه وهی ووتیه تی: (باوکنی مننی خۆشنی ده وئی نی چونکی
ژیاتی ده که نی بیی قورباننی تی جاریکئی کئی وه ریگر مه ونی. که سنی
له مننی ناسیننی به لکنی متی به ئاره زونی خۆنی پیشکه شنی ته که م

من پده سه لاتی پییشکه شکردن پوپو هرگرتنه وه یمچه په په. ئەمه پ
راسپارده په که پله باوکه وه پوهر مگرتو وه. پئینجیلی پ
(یۆحه ننا پ ۱۰: ۱۷ پوپ ۱۸).

ههروه ها پله پنامه که ی پپۆلسی پنیروای پیه زدان پ پپۆپ
باوهر دارانی (پفلیپی ۲: ۵ تا ۸) ئە خوئینه وه: ئەم پبیرورایه تان پ
تیای پی پ، پئه وه ی پله پعیسای پمه سیحدا په: ئە وه ی پله شیوه ی پ
یه زداندا پبوو پ، پنه یویست پیه کسانیه که ی پله گهل پیه زداندا پ
بکات پبه پده سته که وتیک پپۆپ خوی پ، پبه لکویوازی پله خوی پهینا پوپ
شیوه ی پکۆیله ی پوهرگرت پ، وه کو پمروقی پلیهات په ره وه پ
له گهل پئه وه ی پئه وه ی پله شیوه ی پمروقادا پبیرا پ، پخوی پنز پ
کرده وه پوپملکه چ پبوو پتاپمردن پ، پمردن پله سه ریخاچ . عیسای پ
مه سیح پخوی پبه خت پکرد پ، نازاری پخاچی په لگرت پ، پبه پ
خواست پوپه لبار دن ی پخوی پ، پبه م پمردنه ی پله پجیات ی پئیمه پ
خۆشه ویستی پقولی پخوی پپۆپئیمه پده ر خست پ. له و پباره یه وه پ
له پئینجیلی پپۆحه ننا پ ۱۵: ۱۳ نووسرا وه: که س پخۆشه ویستی پ
له مه پمه زنتری پنییه پ: که پژیانی پخوی پبه خت پکات پله پجیات ی پ
خۆشه ویسته کانی پ. عیسای پبه پره زامه ندی پخوی پچوو وه پشوئینی پ
گونا هبارانه وه پ، ئە وه پئه مه ی پکردیتا پله سه ریخاچ پده ربیخات پ
یه زدان پپاکه، پو په په مووپته وانه ی پباوهر پبه پمه سیح پئه هینز پ
بی پتاوانیان پئه کات پ.

پله پنامه که ی پپۆلسی پنیروای پیه زدان پپۆپدانیشتوانی پ(رۆم پ
۲۱: ۳ تا ۲۶) ئەم پووشانه پئه خوئینه وه: به لام پئیسلا پ

دادپه رو هرې په زدايې به بېک شه ريعه ننگ دهر که ونگک شه ريعه ننگې پيغه مبه رانيشک شايه تې بېک ته ده بېک. ته وک هه موک که سينک بېک تاواکې ته کانگ له سه رباغه کې باوهر هينانیاکې بک عيسايې مه سيخې به بېک جياوازيک بک چونکه هه موويا ننگ گوناهايانک کر بېک شکو مه نديک يه زدانیا ننگ لک کيسک چووک. به لامک يه زدانک بک خوراييک بېک تاوانی ک کردنک به به ره که تیک خویک به هویک کرينه وهيانک بک خوينیک عيسايې مه سيخک ته وهیک يه زدايې کردې به که فارهنگ له جياتک گوناهاه کانیاکې بک باوهر هينانیاکې بک خوينیک ته کې. ته مه کې کرک ننگ دادپه روهرې خویک دهر بخاننگ چونکه يه زدانک دانی گرتک به خويدک وک چاویک پوښی لک گوناهاه کانې رابوردو ياکې بک دهر خستنی دادپه روهر ييه که کې له کاتک ئيستاکل، ننگر اسگېک دروسگ بيت کې ته وانگ بېک تاواکې بکانگ کک باوهر ياکې بک عيسک هه بک.

ک به لکې دادپه روهرې کې به زه يکک يه زدايې دهر که ونگک لک مردنې مه سيخنگ. بېجنگ له مانه شېک به مردنې مه سيخک له سه رېک خاچې ته کې شتانه کې خواره وک ته نجلکې دېک:

۱- سزايې گوناهاې ئاده مې له سه کې شانې هه موکې مړوفايه تيلک لابرک (يوحه ننگ ۱: ۲۹)

۲ ک هه رو هه گوناهاې ته وانگې هه لگرنگ کک باوهر ياکې پې هيناوک ته وانگې پيتېک دروسگ بوونه وک زانراوکې له لايه کې که ته کې يه زدانگې رابوورکې ئيسنگې دها توکې ته زانيت .
(ک په تروسکې ۲: ۲۹)

۳ - مه سیح دئیمه ی دبه خوین دکر بییه و هدله دنه فره تی دشه ر یعه ت د به و هی دبو و دبه دنه فره ت دل یکر او دله دپیناوی دئیمه داد، دچونکد نووسراو دنه فره ت دل یکر او هدئه وه ی دله سه رد دار ده لبواسری .
(ووته کان ۲۱ : ۲۳ ، و هدغه لاتییه ۳ : ۱۳)

دبهم دشیوه یه دمه سیح دهه موو دداو اکاری ددادپه ره و هری دود پیرۆزی دیه ز دانی دئه نجام دد .

ئیتستاد دئیمه سه رد باس دکر دنی دئه و دبه لگه دیاسای دودپه رتووکی د و دمه نتیقیانه ی ددوو پاتی دئه و هدئه که نه و هدوده موو دنگو مان یکن د لائه بن ، ئه وه ی دله دخا چدر لاله سه ردخا چدمه سیح خو ی دبوود .

به لگه ی یه کهم

پیشبینی دسه رده می دکۆن دکه دباسی دله دخا چدان دودناشتن دود هه ستانه وه ی دئه کات. دداود دپیغه مبه ر دپیشبینی دمردنی د مه سیحی دله خا چدر او دبه م دووشانه ی دخوار ه و هدئه کات، سه گد ده وریان دداو م دتا قمه دبه دکار یکن دئابلۆقه یان دداو م دده ستدود پتیا ن دکونکر دم. زه بور ۱۲ : ۱۶ داوودی دپاشاد و دپیغه مبه ر د به دریزه وه دله دکۆشکه که می دخویا دله ناو دجیگه که ی دک مردو وه ..... به لام دئه م دووشانه دکه دبه وه حی دیه ز دانی دپیتی د دواوه دپیشبینییه کی دئاشکرایه دده رباره ی دمه سیحی دله دخا چدر او د، دئه و دمردنه ی دکه دهه ردوو ده ست دوددهه ردوود قاجی دتیل دکون دئه کریت .

ههروه ها دئه شعیا دپیغه مبه ر دپیشبینی دناشتنی دمه سیحی د کردو و هدله دگۆری دپیاویکی دده و له مه ندادوودو تو یه تی د: له گه ل د

به دکار اندادناشتیان د، حله دگۆری دپیاویکی حده و له مه نداد، هه رچه ند مهبه در یژایی حزیانی حناحه قی حنه کردبو و هه رگیخ و وشه یه کچدر ئۆله لئیه ه کانچنه هاتۆ ته در ه و ه.

وه حله دئینجیلی حده مه تتاح د ۲۷: ۵۷ حتا د ۶۰ له و دبار هیه و ه نو و س را و ه د: کاتی دئێوار ه د اها ت د پیاویکی حده و له مه نندا و ه یوسف د بو و د، دانیش تو و ی د شار ی ح را م ه د بو و ح د یه کیک د بو و ح له قو تا بیه کانی د عیسا د. چو و ه د لای د پیل اتۆ س ح د او ای ح ته ر مه که ه عیسا ی ل ه ک ر د، ئی ت د پیل اتۆ س ح ف ه ر مان ح ل ب بید ر ی ت ه. ئه و سا یوسف ح ته ر مه که ی د ه ی ن ا د و ح به د که تانی د پا ک د پ ی چای ح و ح له گۆر یکی ح تا ز ه د ل د که د له د به ر ح ده لکه ن ر ل د بو و ح نا ش تی د، ئی نجا به ر د یکی ح گ ه و ر ه ی د گ لۆ ی د ک ر د ه و د بۆ سه ر د د ه ر گ ا چ گۆر ه ک ه و د ئه و ی ح به ج ی ه ی ش ت د.

د ب ه ه مان ح ش تو ه د پ ی ش ب ی نی ه که ح ئه ش ع ی ل پ ی غه مبه ر د ب و و ر د ی ح و د ب ه ح ته و او ی ح ها ت ه د ی ح. هه ر و ه ه ل د او د پ ی غه مبه ر د پ ی ش ب ی نی ه ه س تانه و ه ی م ه س ی ح ی ح ک ر د و و ه و ح و و ت و یه تی د: چو نکه ح تۆ د ه ر و ن م ح به ج ی ح نا ه ی ل ی ت ح له ح شو ی نی ح م ر د و ان، ح نا ه ی ل ی ت ح تا قانه ی د پ ی رۆ ز ی ح خۆ ت ح گه ن ده ل ی ح ب ی نی ت د. زه ب و ر ۱۶: ۱۰.

په ترۆ سی ح ن ی ر ا و ی ح یه ز د ان ح له ح و و تار ه که ی د ل د که ح له ح رۆ ژ ی ح په نجا هه م ی ن د ا ی ح به چو و شانه ی ح خوار ه و ه د و و پا تی ح پ ی ش ب ی نی ح هه س تانه و ه ی م ه س ی ح ی ح ک ر د و و تی د: ئه ی ح ب ر ا یان ح د ر ی گام ب د ه ز د ب ه د ئا ش ک ر ل پ ی تان د ب ل ی م د او د ی ح با و ک مان ح م ر د و ح ن ی ژ ر ل ح ه ی ش ت ل گۆر ه که ح ت ل ئه م ر ئۆ لا مان د. به ل ا ح د او د پ ی غه مبه ر د ب و و ح

دهيزانى يه زدانى سويندى بوى خوار دوو هئ كه وئ مه سىحئ لئ نه و هئ نه وئ په يدلى نه بوى وئ له سه رئ ته ختى بوى نه وئ دائه نيشى بئ ديسانئ باسى هه ستانه و هئ مه سىحئ كردو وئ هه رو ه كئ لئ پيشه وئ بينوي تي ده ر بار هئ نه وئ ده لئ ت : (له شئ له نا هئ دنيايئ مردوانائئ نامين ته و هئ ، هه رو ه هائئ له شئ گه نده لئ نابينئ) . نه وئ عيسايه ي يه زدانئ لئ نيوى مردو وانئ زيندو وئ كرده و هئ ، ئه ئيمه ئ هه مو وئ بوى نه و هئ شا به تين ئ . (كردار ئ نيرراوانئ ۲ : ۲۹ - ۳۲) جلى مردنئ وئ ناشتنئ وئ هه ستانه و هئ مه سىحئ هاتنه دئ پيشبينيه كانئ پيشو وئ ئه مه شئ دوو پاتئ هئ مئ نه كاته وئ نه و هئ له سه بئ خا چئ لئ خا چئ درئ مه سىحئ خوى بوئ .

به لگه ي دووم

مه سىحئ باسى مردنئ وئ هه ستانه و هئ خوى نه كاتئ لائ قوتابيه كانئ ، ئ روژيكيانئ عيسائ پرسيارى له ئ قوتابيه كانئ نه كاتئ : (ئه ي ئ ئيو هئ نه لئ نئ منئ كيمئ ؟ ئ) په ترؤسئ كئ شه معونيشئ پئ ئه و ترئ ، ئ وه لامئ دايه و هئ وئ ووتئ : تئ مه سىحئ ئ رو له ئ يه زدانئ زيندو وئ . له ويل عيسلئ پئ ووتئ (خوزگه تن پئ ده خوار زئ ئه ئ شه معونئ كورئ يؤ نئ نه بئ زانينئ لئ گو شتئ وئ خوينه وئ نييؤ بئ به لكئ له بئ با و كه مه و ه يئ كئ لئ ئاسمانه) . (مه تتلئ ۱۶ : ۱۵ - ۱۷) لير ده لئ دوايئ نه و هئ يه زدانئ با و كئ راستئ مه سىحئ بوى په ترؤسئ ده ر خستئ وئ وئ دوايئ نه و هئ قوتابيه كانئ له ئ ريگايئ ئه مئ ده ر خستنه لئ

زان بیان مکه و ام مه سیح مبه راستی مرؤله ی میه زدانى مزیندوو هم م
 مه تتای نیرر او ی میه زدان مبه رده و اهم ئه بی هم له سه رم قسه کانى موم
 ئه لى م: ئیترم عیسلام له وم کاته و هم ده ستم کریم بهم رو و نکردنه و هم
 بؤ م قوتابیه کانى م سه باره ت مبه وه ی م که مده بیت مبروات م بؤم
 قودس م، م له وئ مئازار م بدرئ مبه مده ستم م پیران موم سه رؤکم
 کاهینه کان موم مامؤ ستایانى مشه ريعه تم، م ئینجام بکوژرئ موم له م
 رؤژى م سیه مدم زیندوو بیته وه . ئینجیلی م مه تتلم ۱۶: ۲۱ مردنى م
 له سه رم خاچ م شتىكى م کتوپرم نه بووم بؤم مه سیح م، چونکه م ئه م هم
 بؤم هیئانه دى م پلانى میه زدان م بووم بؤم خو به ختکردنى م مه سیح م له م
 پیناوى م مرؤقدا م . بویه م له مدوا م نان م خوار دنیا م له گه لم
 قوتابیه کانى م پیتم و وتن م: (چونکه مرؤله ی م مرؤقم ده بیت مبه موم
 شیوه یه م بروات م که م له م کتیبى م پیرؤ زام له سه رى م نووسراو هم م
 به لآم خاک مبه سه رم ئه وه ی م مرؤله ی م مرؤقم ئه دات مبه مده سته و هم
 باشتر م بووم ئه و م که سه م هر م له دایک م نه بوایه م . ئینجیلی م
 مه رقؤس م ۱۴: ۲۱ . کاتیک م نووسه رانى مشه ريعه ت موم
 فه ريسيه کان م داوايان م له م مه سیح م کرد م کارىكى م
 سه رسور هینه ریان م م نیشان م بدات م: وه لامى م دانه وه موم پیتم
 و وتن م: (نه وه یه کى مبه دکار موم به دم ره وشت م داواى م نیشانه م
 ده که ن م، م نیشانه م نادرئ م ته نهام نیشانه ی م یونس م پیغه مبه رم
 نه بی م . چونکه م یونس م سئ م رؤژ موم سئ م شه و م له ناوم سکى م
 نه هه نگدام بووم، م ئاوه هاش مرؤله ی م مرؤقم سئ م رؤژ موم سئ م

شەوقلە ناو قەدلى قىزە وىداقئە مەينىتە وەقە. ئىنجىلى قەمە تەتە ۱۲: ۳۹
 ۴: ۴) ھەر وە ھەقئە تەوانى قەمە تەتە ۲۰: ۲۸ قەمە رەقۇس ۸: ۳۱
 ۹: ۳۱ ھەققە ۱: ۳۲ - ۳۴) بىخوئىنەتە وەقە.

ئە و قنا وەى قكە قىزۇر قجار قەيساقبە كارى قەھىنا وە (قرۇلەى ق
 مېرۇق) قېبو وەقە.... ئە مە شەقنىمۇ و نەقېبو و قېبۇ قەھە مو و قەمېرۇ قايە تى ق
 بىقەبە رەقۇقنىز مە و ھەق قەبەدە و لە مە نەقۇ و قەھە ژارە و ھەق، ھە مو و يان ق
 ھە لە يان قەك رېق و قېپو ئىستىيان قەبە شەكۆى قەھە زدان قېبو وە، ئە و قەھات ق
 تا وە كوقبە قەمە رەقە سە رەق خاچ قەخۇى قەبە خەق كات قەل قەپىنا و يانا،
 ھە رەقە سە رە تا و ھەقئە يزانى قئە و ھەق كارى قەمە زنى قئە و ھەق.

بەلگەى سېھەم

ئە و قەھە و تەقو و شانەى قەمە سېھە قەلە سە رەق خاچ قەپىتى قەو اقا: گە رەق
 يە زدان قەرىگە قەبە تەقە كىكى قەپيا و قەكۆر قەكە قەلە قەشەو ھەقە سېھە قە
 بۇ وە ، يان قەھە ھوزاى قئە سەخە رىو تى قەلە قەجىاتى قەمە سېھە قەلە قەخاچ ق
 بەرئەق، ئايا قەھە كىكى قەژىر قەلە و قەبا و ھە رە دا يە قئە، قئە و قەپيا و قەكۆر قە
 يا خۇد قەھە ھوزاى قنا پاك قئە تەوانى قەبە و قەھە و تەقو و شانە قەبە وى قە
 كەقە سېھە قەلە سە رەق خاچە كەقەپىتى قەو قەقەنە خەق رەقەھىچ قەجۇر ئىكە
 ناچى قەبە قەمىش كەدا قەھە كى قەتەوانى ئە مە قەھە و تەقو و شانە قەبە خەتەق
 سە رەقەلئە وى قەجگە قەلە قئە و ھەق.

يە كە مەقو و شەقە قەمە سېھە قەلە قەخاچ قەدەر او قەپىتى قەو قئە و ھەقەو و:
) ئەى قەبا و كەلئەيان قەخۇش قەبە قە، قچو نەقە قنا زانن قەجى قەدە كە نەق.
) ئىنجىلى قەلۇ قە ۲۳: ۳۴)

ئەو ھەي كەھذقو تابىھە كانى خەفیرىم خەلىخۆش خەبو و نەزكەر نەزبە رامبە و
ئەوانە مەخزراپە يان خەلە گە لآئەئە كە نەخەخۆ مەخەھە سەتخەبە و نەزكار مەخە
و ھەنووتە مەخزەكەر نەخە پەننا و مەخەئە وانە مەخەلەخا چا يان خەك . (ئىنجىل
مەتتا ۵ : ۴۴) ھەيچە كە سەي كەھذىھە زەدان خەتۆز نەك خەزىر يە خەدا بىتەخ
بەرو لەنا كاتە كەھذە مەو قەي كە مەخە پەيا و كور خەيا خەو نەنا پاك خەبتە وانە مەخە
شەئە يە مەخە پارەتە و ھەخو خەنووتە مەخە كاتە . جەلە كە كان خەراستەخ
مە سەحيا نەخەئە زەنە مەخە بۆ يە خەدا و ايان خەلەخو ھەزە مە كان خەك نەخە
خا چى خەباتە (چەنكە خەئە گە رەخەيان زەنە يە مەخە خەو دا و ھەندە مە
بە شەكۆ يان خەلە خا چەنە ئەكە . لەكۆر و نەسۆس ۲ : ۸ مە سەي خەدا و امان
لە خەبا و كەكەر نەخەلە يان خەخۆش خەبىتەخ ، پە يە ھەندى مە سەي خەبە
با و كە و مەخە يە ھەندى خەبا و كەخو خەكور اياھە تە مەخە و خەبۆ يە مەخە
شەئە يە مەخە گە لى خەدا و امان : (ئەي خەبا و كە) . . . . . و ھەخە كە مە
و ھەئە (خەدا و امان) خەلىخۆش خەبو و نەخەبو و خەبۆ خەئە وانە مەخە
خا چا يان خەك .)

دو ھەخو و شەكەھذە سەي مەخەلە خەچەدرا و مەخە خەدولەئە و ھەبو و مەخە
بەھذە مەخەلە خەچەدرا و ھەكەي تە نەشتە مەخە و تە : (راستە مەخە
ئەلەخە : ھە رەئە مەخە گە لآئەئە مەخەلە مە شەكە) ئىنجىل خەلە
۲۳ : ۴۳ . نەھە مەخە گە لآئەئە مە سەي مەخەلە خەچەدرا مەخە و مەخە
نە مەخەلا ھەتە مە سەي مەخەلە مە رەچە نە مە سەي مەخەلە مە نەشتە مە
لەخە خەچەدرا مەخە . . . . . (كە سەخەناتە مەخە مە سەكە خەدا و ھەندە
تە نەھە مەخە مەخە رۆھى مە پەرو زە ھەنە مەخە) (۱ كۆر نەسۆس ۱۲ : ۳)

بۆيەپجە عيسا مچوو تچ: (ئە مچ خودا وە نچلەپ یاد مچمە کەچ کاتچ دە جیتەپ یاد شاھیتییە کە تچ). لۆ قلد ۲۳: ۴۲

هە پچلە سە پچ بناغە مچ باو ە ر مچ بوو چ عيسلچ و لا مچ دا یە و مچ پچ پچ ووتچ: راستیت چ پچ ئە لیمچ: تۆچ ئە مچ و چلە گە لمد اچ ئە بی چ چلە بە هە شتلیچ). لۆ قلد ۲۳: ۴۳.

ئایچلە هیچ مچ و فیکچ ژ یە بچ و پچ بە و چ ئە کات چ یە کیکچ پیاوچ کو و چ یان چ یە هوز ای چ قوتابی چ ناپا کچ بتوانی چ بە مچ پە یما نە چ یە زدان ییە بدو مچ

دوانی چ عيسای چ مە سیح چ بە مچ پە یما نە چ یە زدان ییە چلە گە لچ ئە چ دزە لچ کە چلە دولچ ساتی چ ژ یان یە لچ باو ە ر مچ پچ یە تە پچ دان یی چ نچ پچ لا هوت یە لچلە سە رچ خا چە کە ی چ بە چ تە نیش تی یە و مچ پە بد لنی یای چ دە ر ی چ ئە خات چ ئە وە ی چلە سە رچ خا چە کە چلە چ خا چ دە را عيسا مچ مە سیح چ بوو چ کە سی چ کە چنە بوو چ..... و مچ قسە کانی چلە گە لچ دزە کە لچ ئە و مچ دە ر ئە خات (رزگار بوو نچ تە نە لچ بە چ باو ە ر چ). لە مچ کاتە لچ دزە کە چنە ی ئە توان چ هە ستی چ بە هیچ کار ی کچ چا کچ چون کە چلە چ نۆوان چ ئە و چو چ مچ ر د نچ سات یکی چ کور تچ هە بوو چ. سێ هە مچو و شە چ کە چ عيسا پچ ی چ دو لچ ئە وە ی چ ئار استە ی مچ مریە مچ دایکی چو و یق حە نای چ قوتابی چ ک رچ ئە مە چ بوو. لە و ی چلە چ ژ یچ خا چە کە ی چ عيسا دلچ مریە مچ پووری (خوشکی چ دایکی) چو چ مریە مچ مە جدە لی وە ست لچ بوو نچ. کاتچ عيسا دلچ دایکی چ بین چ پچ تە نیش تچ ئە و چ قوتابیە و مچو ە ستا و مچ کە چ خۆ شی چ دە و یست چ بە دایکی چو و تچ: (ئە ی چ ئا فرە تچ چ ئە مە چ کور تە چ!) ئینچ لچ بە

قوتابیه که یسو و تس: ئە مه سدا یکتە س.) ئیترسلە و سکا تە و هه
 قوتابیه که هیر دیمه مالیه س خۆ عیسه یۆ حه ننا (۲۵-۲۷) .
 گه وئە و هه یه له خا چه در بلمه سیخ نه بو و سه لکوسیه کیکی س که بو و
 چۆ ن سمریه مە بانگ سئە کاتس و پیتی سئە لی: ئە یسئافر هه تس سئە مه
 کو رتە؟ و هه چۆ ن یۆ حه ننا ی قوتابی سئە ناسی و سئە و هه یه عیسه
 خۆ ش ی سئە و یست س و سدا یکی سدا ی هه ده ستی؟
 و هه چۆ ن یسپیا و کو ژیک سبایه خه ئه ل سب سمریه یه م سدا یکی سمه سیخ و
 ئە یدا تە ده ستی یۆ حه ننا ی قوتابی هه خۆ شه و یست؟
 ته نه ل سئاماد هه بو و نی سمریه مه سله لای س خا چی س کو ر هه که یدا س
 به لگه یه که سته و او هه سئە و هه یه که س له خا چه در ب سهر استی بو
 دانی یایی س عیسا ی سمه سیخ بو و س. .... چو نکه سدا ی سدا ی کس
 هه ستیکی س ناسکی س تیا یه سب س تیا به ت سئە مدا یکه یه که یه زان هه
 پیرۆ ن یه کر س و سه ل سهر و و سه هه مو سژ نا ئی س جیهان داینه .... گه و
 ئە و هه یه له خا چه در ب یه کیکی س تو س بو ای هه و س عیسا ی س کو ر یه نه بو ای هه
 ئە و س دیمه نه یه سه جیهه هه یشت س و سئە رۆ یشت س. .... و هه هه و الیه
 به قوتابی هه کان ی سئە ل س له خا چه در او هه که عیسا ی س کو ر یه نی هه ....
 به لاهه مریه مه له لای س خا چه که سو هه س ته به مه ش سه ده ری خه س ته ل هه
 خا چه در او هه که عیسا ی س کو ر یه بو و س. .... و و شه یه س سیهه می س بر ی تی هه
 بو و سه له س خۆ شه و یستی س و سه به زه یی س و س نه ر مه و س نیانی س و سه بایه خه
 دان هه. چوار هه مه و شه که عیسا یه له خا چه در او س پیتی س و ل س بر ی تی هه
 بو و سه له: (یه زان یه م ن س یه زان یه م ن س یۆ چی سو از ته ل هه ی نا و مه
 س) (ئینجیلی س مه ته ل س ۲۷: ۴۶) . پێش سئە و هه ی س با سی سئە مه

و وشه یقی بکه نهی نی بقی پتو یستنی ته زاننی وه لامننی ته فی پرسیارنی
 بده مه وهنی کفی زوره بقی موسلماننه کانتی لفی مه سیحیه کانتی
 ته که نئی پرسیار ه که شی ته مه یقی: گه فی مه سیخی وه کونی تیونی
 ته لیتی (روله فی یه زداننی) یان نی یه زداننی رولتی (بئی چوتی نویتی
 ته کاتی بقی باوکی فی ته لئی: (یه زداننی متنی یه زداننی متی بو چنی
 و ازتی لئی هینا ونی نی) ثانی یه زداننی نویتی بقی خو فی ته کاتی
 نه فی پرسیار هنی لئی کرنی لفی کانتی ته فی و توویژ ه نلی کنی له گه لی
 دو کتورنی جه مالنی بده وهی له فی زانکوی نی سانتنی ماری لئی
 هالیفا کسبی، وه لامننی منیشنی ته منی بوفی: یه زداننی لفی قورئانلی
 نویتی ته کاتی..... چونک فی تیمنی لئی قورئانلی ته یخو یینه ونی:
 إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
 وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (سوره الاحزانی ۵۶:۳۳).

گه فی قورئانی باسنی ته وهی بکانتی یه زداننی به سه فی مه حه معنی
 پیغه مبه نلی نویتنی کرد و ونی.... لی لئی پرسیار یکی هه یقی: بقی کنی
 نویتنی ته کرنی نی جلی گه فی یه زداننی نویتی بکانتی حه قنی موسلمانی
 نی فی پرسیار بکانتی چوتی مه سیخی روله فی یه زداننی فی نویتی
 ته کاتی بقی یه زداننی

جلی ئیستی بگه رینه وهی بقی روونی کردنه وهنی و وشه فی چوار هنی
 ته وهنی مه سیننی له سه فی خاچه کئی ووتنی.

و وشه فی چوار همنی مه سیخی هاواریکه به ره فی روونی یه زداننی
 وه کونی روله فی مرؤقی) ته وهنی شیوه فی مرؤقنی وه رگرتی تی
 خو فی به ختی کاتی لئی پینا ونی مرؤقی. نه فی له فی کاته تی لئی پله فی
 کویله نلی بوفی وه کونی پؤلسننی نیرا ونی یه زداننی و تو یه تی:

ئەو ن قوربانىيە ن رەت ن ئە كە نە وە ن ..... ئە مە ش ن ب رىت يىە ن لىق
 دۆزە خ ن كە ن شوئىنى ن جىابوونە وەى ن هە تاهە تايىە ن لىق
 يە زدانن ..... مە سىيىن وىستىن بىق ھاوارە كە ىن راستىن كە سايە تىن
 خۆى دە ستىن نىشانن ب كاتىن ن وە ن ھۆى ن لىق خاچىن دانن و ن مردنىن ن
 ئە مە ش ن ھە مان ن شتە ن كە ن داود پىنغە مبە ر ن لە ن زە بو رە كە يدل
 پىشبينىن لىن ك ر دو و ن ن يە زدانن وازىن لىن ھىنل چو ن كىن بوون (بىق
 گوناھبان لىق پىنا و مانئ .)

ناچىن بىق عە قلدل يە زدانن شىو ەىن مە سىيىن بداتىن بىق پىاو كوژىكىن
 وە ن بە مە ن ووشانن بدوئ . چوارە مە ن ووشە ىن ئە و ن ھاوارە ن بوون
 كە ن توندى ن ئازارە كە ىن دە ر ئە خستىن ، ن ئە و ە ىن مە سىيىن ھە لىن
 گرتىن مە ر قوئىن شايانىن بوون .

پىنچە مە ن ووشە ن كە ن مە سىيىن لە ن خاچدراون پىتىن دولن : (مە ن
 تىنومە ن) (يۆ حە ننا ۱۹ : ۲۸) عىسان بە مە ن ووشە يە ن دولن بوون
 ھىنانە دىن پىشبينىيە كە ىن داوون پىنغە مبە ر ن لىق زە بو ر ۶۹ : ۲۱

(لە كاتىن تىنوو ن بوونمان ، ن ن سركە يان ن دە ر خوار دىن دام ن) ن
 يۆ حە ننا ىن نىرراو ىن يە زدانن ھا تە دى ن ئە مە ن پىشبينىيە ن بە مە ن
 ووشانن باس ن دە كاتىن : (دوا ىن ئە و ە ىن عىسل بىنىن ھە موون
 شتىن تە واون بوون ، ن ووتىن : (تىنومە ن) تان ئە و ە ىن لىق
 پە رتووكى پىرۆزئىن باس ن كراون بىتە دىن . لە و ىن قاپتىكىن پىن لىق
 سركە ن ھە بوون ، ئە سفە نجىكىان ك ر دىن بە سركە كە وە ن و ن بىق
 قامىشكىن بە ر زىانن ك ر دە وە ن بوون دە مىن . كاتىن عىسل دە مىن لىق

سرکه که پدای، پووتی: (ته و او پبوو!) ئینجا پسه ری پدانه وان دپو پ
گیانی سپار پ. (پووحه ننا ۱۹: ۲۸-۳۰).

هاتنه دی پته م پیتشینیان ه پبو پته و یکا بر ایه پنه بو و یکه پله گه لپ
عیسادا پله پخا چدر ا، به لکو پپته نه ا پبو پمه سیح بو و پ.

پینجه م پووشه ی پمه سیح پدده ر خستنی پزوری پنا زاری پبو و پ.
ئه وه نده پخوین پله پله شی پرؤیشت بهه تا پتینووی پبو و پ، پوه پ
ووتی: (من پتینومه).

شه شه م پووشه یکه پعیسای پله پخا چدر او پپتی پدو ا پبریتی پبو و پ
له: (پته و او پبوو) پووحه ننا ۱۹: ۳۰) ئه مه ش پووشه یه کی پ
یونانییه پ (تلاستی پ) به پواتای بهه موو پشتیک پته و او پبو و پ.

ووشه ی پ (ته و او پبو و پ) ئه وه پدده ر ئه خات پیه سو عی پمه سیح پ
(عیسای پکوری پم ری ه م پ) هه موو پپیتشینی پپیغه مبه رانی پله پ
که سایه تی پخو یا پهینا و ه ته دی پ، پدی م نه ی پله پخا چدانه که پزور پ
به پووردیه کی پسه رسور هینه ر پله پپیتشینی پپیغه مبه ران پپیش پ
له پدایک پبوونی پمه سیح پبه پسه دان پسال پباس پکرا و ه پ.

هه روه ها پمه به ست پله پپووشه ی پته و او پبو و پ) ئه وه یه پعیسا پبه پ
مردنی پکو تایی پبه پقور بانیه کانی پپسه رده می پکون پهینا پ. که پ

قوربانی پسو تینرا و پبو و پ (لیقیه کان پ ۱)، پوه پقوربانی پ
دانه ویله پ (لاویه کان پ ۲)، پقوربانی پناشتی پ (لیقیه کان ۳)،

قوربانی پهله پ (لیقیه کان ۴)، پقوربانی پگونا ه (لیقیه کان
۵) ... ئه مه ش پبه یه ک پده سته پواژ ه پئه توانین پبیسه لمینین پ:

(به رخی پبه زدان پئه و پقوربانیه ی پگونا هی پجیهانی پ

هه لگرتی. (یۆحه ننا ۱: ۲۹) بی عیسی بی مردنی له سه ی خاچی سزای گونا هئی ئاده می له سه ی هه مووی مرۆ قی کی هه لگرتی. هه روه های و وشه ی (ی ته و او ی بووی) ئه وه دی درئه خاتای کار یی خۆ به ختکردنی ته و او ی بووی، ئه وه ی که ی پتویسته ی له سه ی مرۆ قی گونا هبار ی با و هری به وهی بکاتی که ی مه سیحی له ی پینا و یی رزگاری ی ئه وای کرد و ویه تی ی، ی به وه ی مه سیح ی نرخ یی گونا هه کانی ئه وه یی دلی.

هه روه هلی له ی بار هیه وه ی له ی هه که ی نامه یی په ترۆ سی ۲: ۲۴ نو و س را وه ی: عیسی گونا هه کانی هه لگرتی بی له شی خۆ یی له سه ی دا یی تی ئیمی بمرینی سه بار هتی بی گونا ه یی بو ی راست یی دروست ی بژین. به هۆ یی برینه کانی ی ئه وه ی بووی ئیمه ی چاکی بو وینه وه ی. هه ی شتی کی بی کار یی چا که یی مرۆ ق، زیانی بکری ی بو ی مردنی مه سیحی بریتی یه له ی ئه هانه بو ی که سایه تی ئه وه ی، چونکه ی به مه ی ئه وه ی که سه ی نکۆ لی له وه ی ئه کاتی که ی خوینی مه سیحی به س ی بی تی بو ی لیخۆ شبو و نی گونا ه یی رزگاری بو و نی. جلی شه شه ی و وشه ی که ی مه سیحی پت یی دولی دلنیا ییه کری ته و او ه یی هیچی ریگه بی گومان ی ناداتی ئه وه ی له ی خاچی در لی بووی عیسا یی مه سیحی خۆ ی بووی، ی وه ی شه شه می و وشه ی بریتی ی بووی له هی نانه دی پتیشینی پیغه مبه رانی و ی وه ی خۆ به ختکردنی ته و او ی له ی پینا و یی با و ه ر دار اندلی.

حه و ته ی و وشه ی که ی عیسا یی له ی خا چدر او ی پت یی دولی ئه مه ی بووی: (ئه یی با و کی رۆ حی ئه سپیر مه ی ده ستی تو) (لوقا ۲۳: ۴۶).

مه سیح و سزای و داد په رو درانه یو یه زندانی و هه لگرتوله و جیاتو
 گونا هه کانی و مرځو، و به مه ش و کاری و خوږه ختکردنی و خوږی
 ته و او و کړو، دوا یو ښه و دی و و شوی (وته و او و بو و) یو و وتو
 گو یمان ز لویه توله گه لو با و کړو ته دوی مو ته لوی: (ته یو با و کو).
 نیترو په ردمولو نیوانو ته و وو با و کیدلو نه ملو..... نیشی و خوږی
 و دک و کویله یک و ته و او و کړد و، نه و و نیتستا و په یو هندو
 هه تاهه تایو خوږی یو یو با و کییه و مو ئاشکر لو ته کاتو... و و هو به و
 و وشه یه لگه لوی دولو (ته یو با و کو) نه مه شوبه ته و او یو ښه و و
 دهر ته خاتو ته و دی و کوله سه رو خاچه که لوه خاچو در لو مه سیح
 خو یو یو که سی و که ونه بو و. دوا و و شوی و ښه و و (و وشه یو
 دهر خستنو په یو هندو هه تاهه تایو که لوه نیوانو با و کو
 و کور دایه و). مه سیح و و ازی و هینا لوله و شکوی و خوږی و، نو به و دی
 شتو دی و کویله یو و درگرتو و بو یو یو مرځو، بویه له وو کاته دلو
 و و تویه تی و: (وله به رته و دی و با و ک و مه ز نتره وله و من و).
 (یو حه نلو ۱۴: ۲۸). چونکه یو با و کو نه بو یو یو مرځو و و لوه
 خاچو نه در لو، نو به لا مورق له یو یو یو به و مرځو و و لوه خاچو در لو..
 یه که م و مه به ستوله و بو و نی و مه سیح و به و مرځو و ښه و و بو و
 گونا هی و ناده میزاد و هه لگرتی و و دکوله و په رتو و کی و پیروزا
 نو و سرا و مو: (ته و و سه ر راستو و و راستگو یه و). دیسان و لوه و و
 باره یه و و لوه مزگینو مه تتلو ۲۰ و ۲۸ نو و سرا و مو:

بۆ بېھمدان ئېمبە و دەيلىم كېھنئە ھەم لېھ خا چدر او ھېمبە راست ھېمەر ۆلە ھېم
يە زدان ھېمبو ھېم.

بە لگەي پېنجەم

بېروانامە ھېم يوق ھە نېلئە ۋە ھېم بېنەر ھېم دېمە نېلېھ خا چدانە كېھ
بوو ھېم يوق ھە ننا ھېم نېرر او ھېم يە زدان نېلېھ سەر ھە تاو ھېم تېلم كۆ تا ھېم
بېنە ھېم ھېم شايە تېھ لېھ خا چدانە كېھ بوو ھېم، بۆ بېھدەر ھېم خستوو ھېم
بۆ مانئە ۋە ھېم لېھ خا چدر او ھېم ھېم بېھمدان ئېيا ھېم عېسا ھېم مە سېھ
خۆ ھېم بوو ھېم. لە ھېم بارە يە ھېم و تو يە تى : (ئى تېم پىلاتۆ سېھ
فەرمان ھېم لېھ عېسا لېھ بېر ئېتېم ھېم بېھم قام چىم لېتېم بدر ئېتېم. ئى نىچە
سەرباز ھە كانە تا جى كىيان لېھدەر كېم چنى ھېم خستيان ھېم سە ھېم سەر ھېم
جلى كېھنئە رخە وانىيان لېھ بە ھېم كرىم. لېتېم دە چوونى ھېم پېشە ھېم ھېم
پېيان ھېم دە ۋو تېم: (سلاو ھېم! ئە ھېم پادشاي ھېم جولە كېھم!) ھېم
زللە يە كىيان لېتېم دە ھېم. جار كېھم كېھم پىلاتۆ سېھ ھاتە دەر ھو ھېم ھېم
لا ھېم خە لگە كېھم ھېم پېتېم ۋو تېم: (مېم دە يە ھېم تېم ھېم دەر ھو ھېم ھېم لانا ھېم
تېلېزان ھېم نېم ھېم چىم گونا ھېم كېھم تىايە لېھ نانا بېنېھم!) عېسا لېھ تاج ھېم
دەر كاو ھېم ھېم جلى ھېم نئە رخە وانىيە ھېم ھاتە دەر ھو ھېم ھېم ئى نىچە
پىلاتۆ سېھ بە وانىم ۋو تېم: (ھېم ئە ۋە تېھ پىيا ۋە كېھم!) كانئېم سەر ۆ كېھم
كاھىنە كانئېم ھېم پاسە وانە كانئېم بىنيان ، ھاواريان مكرىم: (لېھ
خا چىم بېدېھم! لېھ خا چىم بېدېھم!) ئە ۋە سېھ پىلاتۆ سېھ پېتېم ۋو تېم :
(ئى ۋە ھېم بېبە نېم ھېم لېھ خا چىم بېدە نېم مېم ھېم گونا ھېم كېھم تىايە لېھ
نانا بېنېھم!) جوولە كە كانئېم ۋە لامىان ھېم دا يە ھېم: (شە رىعە تمان ھېم
ھە ھېم. بە پېتېم شە رىعە تېھم ئېم ھېم دە بېھم بېر ھېم تېم چوونكى ھېم خۆ ھېم

کردو و هسبهر و له یسیه زدانسه . (کاتیکه سیپلاتو سگوتی سیله مه
 قسه یه جو وسن یا توستر سلسله چوو و هئا و کۆ شکه که یی و سلله عیسای
 پرسایه : (تو سخته لکی سکو ییتسه) به لام عیسای سله هیچ وه لامی
 نه دایه و مه . پیلاتو س سپیته و نتسه : (بۆ قسه مه له گه لئنا که ییتسه
 ئایله نازانی سمن نه ده سه لاتی بته و ه مه ده یه ئازاد تسبکه میان سلله
 خاچت سبه ده مه ؟) عیساش وه لامی سدا یه وه سه : (تو سه هیچ
 ده سه لاتی کتسه به سه و سمنه و سنی هسگه و سلله سه ره و ه بفتو یا نه
 نه دایه . جسله به ره و ه سه سه و هی سمنی سدا و ه ته سه ده ستسته و
 گونا هیکه سگه و ره تر یسه یه .)

ئیتسه به ره مه سیپلاتو س سه و لئ سنازاد کر دنی عیسای سدا له
 به لامه جو له که کانه ها واریان سکرسه : (گه ره مه نئنازاسکرسه
 ئیتسه ها ورتی سقه یسه رسنیتسه . هه رسکه سیکه سخو ی سبکات سبه
 پادشاسه ، دوژ منایه تی سه له گه ل سقه یسه رسده کاتسه .) کاتیکه
 پیلاتو س سگوتی سیله مه قسا نه جو و سه عیسای سبر ده سه ره و ه سه
 نه و سلله سه و سکو رسه یه ره مانره و اییه دانیشتسه سلله شو ی نیکه
 پیته ده و تر یسه ره در یژ کر او سه سمن مانی سعیر یه سه گه با سه .
 کاته که شه سنزیکه یه دو انزه ی سنیو ره و سبو و سه سه و سه و سه
 (روژ یسه یه) خو سنا ماده ده کر له بۆ سه ژ نه یته یه و سه و نه .
 ئینجا سیپلاتو س سه سه سجوله که کانی سووتسه : (ئاسنه و ه تله
 پاشاکه تانه !) نه وانیشه ها واریان سکرسه : (بیسه ! بیسه ! له
 خاچت سبه ده !) پیلاتو س سلته یه سه سه : (ئایله پادشاکه تانه له
 خاچت سبه ده) نه و سه سه ره و کسه کاهینه کانه وه لامیانه دایه و مه :

(هیچ پادشایه کمان زنی هذ جگه لذه قه یسه رخذ.) ئیترخ پیلاتؤ سخ
دایه ده ستیان زتخله خا چ خبدر یخذ. ئه وانیش ذعیسیان ز خبر بوخ
رؤیشتنخ.

عیساش زهاته دهره و هخو خا چه که یخه له گرت ز به ره وخته و
شوینهر ویشته که خناسراو بو و ز به دشوینی خا سه یخسه رخ به
زمانی خعبیری خپیتی خته و تر یخ (گولگؤ سفذ) ، له وئخ له گه لخد و
پیاو خله خا چیان خذل، زه رخیه که هله لایه که و هذ عیساش خله
ناو هراستلک. پیلاتؤ سخ له سه رخا چه که خدر و شمی کچه له واسی
بو و خله سه ری خنو و سرا بو و خذ: (عیسای خناسیری خپادشامخ
جوله که خله وئخ جوله که یه کچ ز و یخدر و شمه که یان خوینده و هذ
، چونکه هته و دشوینه یخ عیسای ختیلخه خا چدر لخبو و خله دشاد
نزیک بو و خذ. در و شمه که ش ز به خن زمانی خعبیری خو خلاتینی خوذ
یونانی خنو و سرا بو و خذ. سه ر و کی خکا هینه کان خج و له که خذ به
پیلاتؤ سیان خو و تذ: (مه نو و سفذ:) پادشامخ جوله که خذ
بنو و سفذ: (ئه مخ پیاو هذ خوی خده یو و تذ:) من خپادشامخ
جوله که خذ. له و یدلخ پیلاتؤ سخ و هلامی خدایه و هذ: (ئه و هئخ
نو و سیو مخ خنو و سیو مئذ!)

کاتیک ز سه ر باز ه کان خعیسیان خله خا چ لخله جله کانیا ن ز خبر بوخ
کردیا ن ز به خچواو ز به شه و هذ، هه رخسه ر باز ه و ز به شیک خی خبر بخذ.
سه ر تا پلخ به بی خدر و ون خله ذیه که خپار چه خچنر لخبو و خذ. ئینجک
سه ر باز ه کان خبه ذیه کتریا ن خو و تذ: (پیو یستخنا کاتخ بیدر ینینخ
به لکؤ شیر و خه تخله سه ر خده که ینخ بز انین ز به زکی خده که وئخ

ئەمەش نىمرو ویدلم تلمئە وەئىنم لغم کتیبى نىم پىرۆز نىم نو و سىراونىم
 بىتە دەئم: (جەلەگانىم لغم نىوانم خۆيانم بە شکر نىم شىنم نىم
 خەت يانم لەسە نىم کراسە کەخم کراسم. ئەمەش نىمئە و نىمبو و نىمکنە
 سەربازەگانم کردیانم. لەئىم لە لایم خاچە کە نىم عىسنلەنم داىکنم
 لەگەل نىم مریەمى نىمژنى نىم کلۆپ لىم کە نىم پوورئى نىم بوونىم. ھەر و ھەل
 مریەمى مەجدەلئەم و سەلم بوونىم. کاتىم عىسنلەم داىکنىم بىننىم بىنە
 تەنىش تىمئەم فمقوتابىيە و نىم و سەتا و نىم کەخۆش نىم دە وىستىم بىنە
 داىکنىم و نىم: (ئەئىم ئافرەت تىمئەم مەم کورپ تىم!) ئىنجلەم بىنە
 قوتابىيە کە نىم و نىم: (ئەمە داىکتىم.) ئىتەنم لە نىم کاتە و نىم
 قوتابىيە کە بىر دىنەم لایم خۆفم.

دوانىمئە و نىم عىسنلەم بىننىم ھەم و نىم شىن تىم تە و نىم بوونىم و نىم:
 (تىنو و نىم.) تلمئە و نىم لىم کتیبى نىم پىرۆز نىم باسکر او نىم بىتە دەئم.
 لەئىم قاپىکنىم پىنلەم سىر کە ھەبوونم، ئىسە نىم کىيانم کىر نىم بىنە
 سىرکە کە و نىم نىمە نىم قامىش نىم نىم بەر زىان نىم کردە و نىم بىتە
 دەنم. کاتىکم عىسنلەم دە نىم لىم سىرکە کە نىم نىم و نىم: (نىم تە و نىم
 بوو!) ئىنجلەم سەرىم دانیە و نىم فمقوتابىيەم. جەلە چو نىم
 ئەفمىرۆز فمقوتابىيەم ئامادەم کردىم بوونم بىتە جەننىم تىپە نىم
 بوونىم، رۆژئىم دوانىمئە و نىم شىن مەمە کى نىم مەز نىم بوونىم،
 ھەر و ھەل تلمئە لاشە کاتىم بىم ھەلئاسراو ھىنم لە سەنم خاچە کاتىم
 نەمىنە و نىم، جوولە کە کاتىم داوایانم لىم پىلا تۆ نىم کىر نىم قانم
 خاچە داو ھەل نىم بىش کى نىم نىم لاشە کاتىم نىم ھەلگىر نىم. ئىنجلەم
 سەربازەگانم ھاتن نىم نىم ھەل دوانىم قانم چىنمئە و نىم دوانىم پىا و ھەل

شکانش که شله گه ل شعیس لشله شخا چدر ل شبو و ن ش . به لاه ش کاتیک ش
 گه یشتن شسه و شعیس شسه یریا شکر شمر دو و ششئیتوشقا چیا ش
 نه شکاند ش . ئینجاشیه کی شله سه ربا زه کان شر میکی شکر د ش ب ش
 لاته نیشتیل شیه کسه رشخو ین شوشناو ی شلی شها ته شد ه و ه شش
 یوقه ن ش ۱۹ : ۱ - ۳۴ .

شئیترش یوقه ن ش قسه کانی شده ر بار ه ی شدیمه نی شله شخا چ شدا ش
 کوتایی شپی شده ه ینئ شبه مشو و شان ه ی شخوار ه و ه : جل شئه و ه ی ش
 ئه مه ش بینی شخو ی ششایه تی شئه ل ش ششایه تییه که ش شرا است ش ش
 خوی شبه شته و او ی شئه زانی شکه راستی شئه لی ش ، هه تل شئ یو ه ش ش
 باو ه ر ش به یتن ش . ئه مه ش شرو و ید ل ش تل شئه و ه ی شله مشپه رتو و ک ش
 پیرو ز ل ش با سکر او ه بیت ه دی ش : (ئیسقانیکی شلی شنا شکی ش)
 هه ر و ه ه ل ش شو ینئ کی شتوشله مشپه رتو و ک ش پیرو ز ل ش با سکر او ه :
 (سه یر ی شئه و ه شد ه که ن ش که شر میان شلی شدا) یوقه ن ش ۱۹ : ۳۵ -
 (۳۷) . ئه مه ششایه تی شیه کیکه مشبه شچاوی شخوی شدیمه نی شله
 خا چدانه که مش بینیو ه ش ششایه تییه که مش جینگه مشگومان نی ش ش
 چونکشیه کیک شبو و ه ل ش نیر او ان شمه سیخ .

به لگه‌ی شه‌شهم

دهرکه و تنی قمه سیح قدوای قدهه ستانه و دی ق، قبه تاییه تی ق
دهرکه و تنی قبو قنومای ققوتابی قوه قشاولی قته رسوسی قکک ق
دوایی ققبو و قبه قپو لسی قنیرر او ی قبه ندان ققله و قبار هیه و ه قئیمه ق
ئه و ه مان قبه سه قک ه قئو حه ننا ی قنیرر او ققو ه قلو قای قمن گینید هر ق
و ه قئه و هی قپو لسی قنیرر او قله قکرداری قنیرر او انقو و تویه تی ق.
قدهرکه و تنی قمه سیح قبو ققوتاییه کانی یو حه ننا ی قنیرر او ق
و تویه تی ق: کاتی قننا خوار دنی قئو اره ی قیه که ه قرو ژ ی قهه قفت ق
قوتاییه کان قکوبو و نه و ه ق، قدهرگا کان قدا خرا قبو و ن قله ترسی ق
جوله که کان ق، قعیسا قهات قله قنا و ه راستیا ندا قو ه ستاقو قپیی ق
و وتن قسلأوتان قلی قبیت . کاتی قئه مه یووت قدهست ققو ق
لاته نیشتی قنیشان قدان ق. قوتاییه کان قدلشاد قبو و ن قکاتی ق
خود او ه ندیان قبینی ق. ئینجا عیسا قپیی قو و تن ق: چون قبا و ک ق
منی قنار دو و ه منیش قئا و ل قئو ه ق ئه نیرم ق. کاتی قئه مه ی قو و تن ق
فووی قلی کردن قو قپیی و وتن : قرو حی قپیر و ژ قو ه ر گرن ق. ئه و هی ق
گوناهی قبه خشن قبه خشر او ه ق، قئه و هی قگوناهی قنه به خشن ق ق
ئه و ل قنه به خشر او ه ق!) به لاقئو ملق قک ه قیه کی ققبو و قله ق دو انز ه ق
قوتاییه که قو ه قناسر اقبو و قبه ق دو و انه ق، قله گل ققوتاییه کان ق
نه بو و قکاتی قعیسا قبو لایان قهات ق. قوتاییه کانی قتر قپییان ق
ووت (ئیمه قگه و ره مان قبینی ق!) ئه ویش قله قو ه لاماقو و تی ق:
(گه ر قنیشان هی قبز مار ه کان قبه قدهه سستییه و ه قنه بینم ق، قپه نه

نه خه مئی شوینی بزمارة کانه وهی دهستی نه دهی له لای ته نیشتهی
با وهی ناکه هی!

دهرکه وتنی مه سیح بۆ تۆما

دواهی ههشتی روژی، کاتهی قوتابیهه کانی دوو بار هی لهی ماله وهی
بوونی تۆماشیانی له گه لای بووی، ی عیسی هاتی بۆ لایانی هی
دهرگا کانی شی داخرا بوونی لهی ناو ده راستیانی وه ستلی هی ووتی:
(ئاشتهی بۆ ئیوهی!) ئینجیلی بهی تۆمائی ووتی: (په نجه تی بینهی بۆ
ئیر هی، ی سه یری ده ستمی بکهی، ی ده ستی بینهی وی بیده ی له لای
ته نیشتهی بهی با وهی مه بهی به لکوی با وهی دار بهی!) ته و سلی تۆملی
هاواری کرهی: (ته هی خودا وه نهی هی خودا هی!) له وی بلی عیسی پیتی
ووتی: (ئایلی له بهر ته وهی منتهی بینهی با وهی رتی کرد خۆزگی
ته خوازی به وانه ی با وهی ده که نی بی ته وهی ببینی!)
(یۆحه ننا ۲۰: ۱۹ - ۲۹) .

قوتابیهه کانی هه ردوی ده ستی وی لای ته نیشتهی عیسی لهی
خاچدرایانی بینهی بهی دنیایی بۆ یانی دهرکه وتی ئی ته وهی لهی
خاچدرای له سه ری خاچه که ی مه سیحی خۆی ی بوو . وهی له ناوی
مردوانلی هه ستایه وهی . ته وی مه سیحه یی که ی لهی خاچدرالی بهی
راستی هی ته و او هی له نیهی مردوانلی زیندو بوویه وهی . لهی خاچدرانی
به بی هی هه ستانه وهی نرخی نییه ی، ی له بهر ته وهی قوتابیهه کانی
دلشاهی بوونی کاتهی خودا وه ندیانی بینی . هه رو دهی تۆملی جیهی
شوینی بزمارة کانی بینهی بهی ده ستی مه سیحه وهی، ی وهی
نیشانه هی لهی دانی ته نیشتهی .... بۆ یی لهی خۆشیلی هاواری کرد

و کپیتی کو و تکی: (یه زدان کو و خود او هندمک). کیۆحه ننا ۱۹: ۲۸.
مه سیح ککدان هینان کبه کلا هو تییلک قبول ککر نکی چونکه کیه زدان کی
رۆله یهک.

دهرکه وتنی مه سیح بۆ دوو قوتابییه که ی عه مواس

پیشکته و هی کبچینه کسه رک کرداری کنیرراوان کلیرا کبه شی 4 کی
ئینجیلی کلۆ قلاکته خه یه کبه رکده ستانک: ئافره ته کان ککر و ژیک
یه ککشه ممه کبه یانی کز و وک، کبه کخویان کو کته و کبۆن کو کبابه تی
مانه و هی کتاماده یان ککرد کب و وک، کهاته نه کسه ر کگۆره که ک.
سه یریان ککرد کبه ردی کسه ر کگۆره که کلا چوو ه ک. به لام ککک
چوونه کژووره وه سه یریان ککرد کته رمه که ی کعیسای ک
خودا وه نهنکه ماو هک. کاتی کله مکار هکسه ریان کسور ملا کب و وک،
له پر کدوو پیاویان کبه کجلی کبریسکه داره وه کبه کته نیشتی ک
خویانه و مکبینی ک. ترس کدا یگرتن کو کسه ریان کشرۆ کرده و مکبۆک
سه رکز هوی ک، دوو کابرا که کووتیان ک: (بۆچی کده گهرین کبه ک
دوای کیه کیکی کزیندو وکلک نیتو کمر دو انلاک

کته و کلیره کنییه ک، کزیندو و بۆته وه ک، بیرکه نه وه کله وه هی کله ک
جه لیل کپیتی کو و تنک، ککاتی کو و تی ک: رۆله ی کمرۆ ف کپنیو یستک
بدری کبه کده ستگونا هبارانه و مکئینجلاکله کخاچ کبدری نک و کله ک
رۆژی کسپیه مکه ه ستیته وه) کئینجلاکسه کانی کعیسایان کهاته و مک
یاک. گۆره که یان کبه جیهیشتکو و کگه رانه و مک، هه و الی کهه مو وک
ئه مگکستانه یان کبه یانز هک قوتابییه که کو کته وانی کتر کدلا. ئه وک

ژنانه شو کوهه و آيوئه جو شتانه يانوبه نيردر او انوراگه ياننوو
 بريتي و بوونو لهو مريه ميومه جد هليوو يو نلوو مريه ميودايكيو
 ياقوبوو وه نديك و نافر هتي و تروكه وله گه ليان و هاتبونو .
 گيرانه وه جو قسه كانياز هه رولوو و پينه عي ته كر نوو بؤ يو باو و پ
 و يانوبه پونه كردنو . ئينج لويه تر قسه ستلوو و راو كر نوو بؤ سه رو
 گؤر هكه و ، و كاتي و دانه وييه و ه و ته نهاوئه و و كفته ي و بيني و كو
 تيه و هو پيچر لو بووو عو ئينج لوز قو بهوسه رسو پ مانه و هوله وه عو
 كهو رو و ويدلو بوووئه و يي و به جيه يشتو . دوو انولو قو تاييه كانو
 له وور قوژ ه دلو چوونو بؤ ديو عه مو اسرو كهو ته نهلو حه و تو ميلو
 له قودسه و هودو و رو بووو . له و ئوباسي وئه و وه موووشتانه يانو
 ته كر نوو كهو رو و ويدلو بووو . له و و كاته دلو قسه يانوده كر نوو عيسل
 خو عو نزيكو بووه و هولتيانو ووله گه ليانور و عو بوهر يدلو . به لام
 چاو يانوبه سترو له و ناسيني و . عيسل و لي و پرسين : (وئه و هو
 باسي و چي و ده كه نو به و پيو هو؟) ته و انيش و به و دلته نكييه و هو
 راو هستانو و به كيكيانو كهو ناو عو كيلو پاسو بووو و تو : (چيه و
 ده لي و توو نامؤ يتو لهو قودسو لاتوداو هوئاگاتوله و هونيهو كهو
 له م وور قوژانه داو رو ويداوه؟) ته و يش و پيي و ووتنو : (چي
 رو ويداوه؟) ته و انيش و ووتيانو . (ته و هي و سه باره ت و بوو
 عيساي و ناسير عو رو ويداوه . پيغه مبه ريكي و تو انادارو بووولو
 قسه و هو كر داري و له لاي خو دلو و وه مو و و گه لو . به لام سه رو كو
 كاهينه كان و و و فهر مانر ه و اكان و دايان و به و ده سته و ه و بؤ و له
 خاچدانو بوو مردنو . ئيمه هيو امانوبه و وه بووو كهو بهو خو ينيو

خوی ژئیسرائیل زده کپریته وه ژ، ژله گهل ٬ ته مانه شدا ژته مپوژ
 سیهم ژرورژه ژته مه ژروویدا وه ژ. هه ندی ژله و ژئافره تانه یژ
 له گه لمانن ژبه هه و الیک ژژو ژر سه رسامیان ژکر دین ژ، چونک ژ
 به یانی ژزو و ژچوو بو و نه ژسه رژگور ه که ژته رمه که یان ژنه بینی ژ
 بو و ژئینجل گه رانه و مژو ژته مه یان ژباس ژکر بژو و وتیان ژ: ئیمه ژ
 دو و ژفریشته مان ژبینی زده یان ژووت ژ: ته و ژزیندو وه ژ. جل
 هه ندی ژله ئیمه ژچوو و نه ژسه رژگور ه که ژو ژسه یر یان ژکر نه ته وه یژ
 ئافره ته کان ژگنر ایانه وه ژراسته ژو ژله ژگور ه که دا ژکه سیان ژ
 نه بینی ژ.) له ویلا عیسل ژپی ژووتن ژ: (ته یژتی ژنه گه یشتوان ژ
 ته ی ژکه م ژبا وه ران ژبه ژه مو و ژته وان هی ژکه ژپیغه مبه ران ژ
 باسیان ژکر دو و مژ ته ی ژباشه نه ده بو ایه ژمه سیچ ته م ئازار انه ژ
 بچی ژئو ژئینجا ژبجیته ژشوی نی ژشکو مه ندی ژخوی ژ.) ته وسل
 دهستی ژکر د ژبه ژرو و نکردنه وه ی ژته و ژستانه ی ژله سه ری ژ
 نو و سراوه ژ، ژهر ژله ژته و راتی ژموساوه ژتا ژگشت
 په رتو و که کانی ژپیغه مبه ران ژ.

ژو و رده ژو و رده ژنزیک زده بو و نه وه ژله و ژدییه ی ژقوتابیه کان ژ
 بوی ژهاتبوون ژ. عیسا ژوا ژخوی ژنیشاندا ژته و ته روات ژبو ژ
 شوینیکی ژدو و رتر ژ. قوتابیه کان ژو ژور یان ژلی ژکر بژو و وتیان ژ:
 (ته و لژو ژژئاو لده بیت ژو ژتاریکی ژدایه ت ژبمینه و هژلامان ژ.)
 ته ویش ژبه مه ژرازی ژبو و ژ، ژله گه لیان ژهاته ژماله وه ژ. کاتی ژ
 له سه ر ژخوان ژدانیشتن ژ، زده سهستی ژبردن نانیکی ژه لگرت ژ،
 پیروزی ژکر بژو ژله تی ژکر بژئینجل دای ژپیان ژ. ده ست به جی ژ

چاویان کرایه وه و ناسیانه وه ، ئیتر له بهر چاویان نه ما .
 به یه کتریان ووت : (ئەمه بۆیه کاتی قسه ی بۆ ده کردین ،
 دلمان له ناو سنگماندا وه ک ئاگر گری گرتبوو .) دوا ی ئەمه
 یه کسه ر هه ستان و گه رانه وه بۆ قودس ، سه یریان کرد
 یانزه قوتابییه که و ئەوانه ی له گه لیانن ، هه موو
 کۆبوونه ته وه ، ده یان ووت : (راسته ! گه وره مان
 هه ستا وه ته وه ، ده ریش که وتوو ه بۆ شه معون .) ئینجا
 هه ردووکیان ده ستیان کرد به گێرانه وه ی ئەوه ی له ریگا
 روویدا بوو ، هه روه ها چۆن له کاتی نان له ت کردنه که دا
 ناسیانه وه .

جا کاتیک باسی ئەمه یان ئەکرد ، عیسا خۆی هاته
 ناوه راستیان و له نێوانیاندا راوه ستا ، پتی ووتن : (ئەوه
 بۆچی و ا سه رتان لی شیواوه ؟ بۆچی بیری و ادی به دلئانا ؟
 سه یری ده ست و قاچم بکه ن ، دهستم لی ده ن و دلئیا بن که
 من ئەوم ، چونکه رۆح گوشت و ئیسقانی نییه وه ک من
 ئیستا هه مه .) کاتی ئەمه ی ووت ده ست و قاچی نیشان دان .
 له خۆشی و سه رسورماندا به ته واوی باوه ریان نه ده کرد ،
 ئینجا پتی ووتن : (هیچتان لیتره هه یه بخوریت ؟) ئیتر
 ئەوانیش پارچه یه ک ماسی برژاویان دایه ، ئەویش لی
 وه رگرتن و له بهر چاویان خواردی . ئەوسا پتی ووتن : (ئا
 ئەمه یه ئەو قسانه ی بۆم ده کردن ، کاتی له گه لتاندا
 بووم :) پتیوسته هه موو ئەوانه ی له ته وراتی موسا و

په رتو وکی، پیغه مبه ران، و، زه بوور، ده ربار هی، من، نوو سراون،
 بیته دی، ئەو، به مه، بیرو هۆشی، کردنه وه،،، تا، له، کتیبی، پیروژن،
 تی، بگهن،. پیتی، ووتن،: (ئاو هها، نوو سراوه،،، پتیویست، بوو،
 مه سیح، نازار، بکیشی، و، بمری، و، دوایی، له، رۆژی، سیته مدا،
 زیندوبیته وه،. ههروهها، به، ناوی، ئەوه وه، تۆبه، کردن، و،
 لیخۆش، بوونی، گونا،ه، رابگه یندرئ، به، هه موو، گه لان،،، به،
 ده ست، پئی، کردن، له، قودسه وه،. ئیوه، شایه تی، ئەم، شتانه ن،.
 ئەوه ی، باو کم، به لینی، پئی، دابوو، من، خۆم، بۆ تانی، ئەنیرم،،،
 به لام، جارئ، له ناو، شار، بمیننه وه،،، تا، ئەو، کاته ی، له،
 ئاسمانه وه، جلی، به هیژتان، له بهر، ده کریت،. دوا ی، ئەمه،
 پیشیان، کهوت، و، بردنی، بۆ، دئی، بهیت، عه نیا،،، دهستی،
 بهرز کرده وه، و، پیروژی، کردن،. لهو، کاته دا، که، پیروژی،
 ده کردن،،، لیتیان، جیابوه وه، و، بهرزبوه وه، بۆ، ئاسمان،.
 چۆکیان، بۆ، داداو، ئیتر، زۆر، به، شادییه وه، گه رانه وه، بۆ،
 قودس،. به، بهرده و امیش، ده رۆیشتن، بۆ، په رستگا، و، ستایشی،
 یه زدانیان، ده کرد،. (لوقا، ۲۴: ۱-۵۲) .

له م، به شه دا، ئەم، ووشانه ی، خواره وه، سه رنجمان،
 راده کیشیت : عیسا، دهستی، کرد، به، روونکردنه وه ی، ئەو،
 شتانه ی، له سه ری، نوو سراوه،،، هه ر، له، ته وراتی، موسا وه، تا،
 گشت، په رتو وکه کانی، پیغه مبه ران،. (لوقا، ۲۴: ۲۷) ،
 ههروهها، ئەم، ووشانه،: عیسا، پیتی، ووتن،: (ئا، ئەمه یه، ئەو،
 قسانه ی، بۆم، ده کردن،،، کاتی، له گه لتانا، بووم،: پتیویسته،

هه موویته وانە ی پلە پتە وراتی یموسایوی پەر تووکی پپتە مە رانید
 دەربارە ی یمن ینووسراون یبیتە دی . ئینجا بیرو یهۆشی
 کردنە وە ،یتای پەر تووکی پپیرۆزیتنی یبگە ن . (لوقا ۲۴ : ۴۴ -
 ۴۵) ئەو هی یبە سەر یمە سیحدا یهات یلە یکاتی ی یلە داکی
 بوونی یه و هیلە میریە می ید او ین پپاکی یکچە هە تاییبە رز بوونە و هی
 بۆ یئاسمان پپتە مە ران پپتە شیبینیان یلی یکردو وە ی . شایە تی
 پپتە مە رانیش ی شوینی یبڕ وایە ی . ئەو هی یرە تی یبکاتە و هی
 حوکم یبە سەر یخۆیدا یئەدات یبە یلە ناو چوونی
 هە تاهە تایی ی . ئینجیلی لوقا ۱۶ : ۳۱

دەرکە و تنی یمە سیح یبۆ یشا ولی ی تەر توۆسی یکە یبوویبە یبۆ لسی
 نیرراو یئێستایدنە یسە ریدیمە نیکە یکە یژانی یشا ولی ی تەر توۆسی
 گۆری یئە و هی یتوندرە و ی یچاوی یکو یریکردی بوو ، ئەو هی یکە
 درۆی یدروست یئە کرد یدژی یمە سیحییە کان یو یئە ی
 چە وساندنە و هیلە یقودس ی ، وای یلێهات یبانگە واز یبۆ یمە سیحی
 لە یخا چدر او یبکات یو یبۆ یبا وەر دارانی یکۆر نسۆس یبنووسی یو ی
 بلی ی : منیش یئە یبیرایان ی ، کاتی یهات م یبۆ یلاتان یبۆ یراگە یاندنی
 شایە تی یبە زدان ی ، ئە مە ش یبە یووشە ی یدانای یو یپارا و ویپر یلە
 و اتا و مینل یی چو نکە یمن یبیر یاری یئە وە چدا و م یباسی یه یچتان یبۆ ی
 نە کە چ جگە یلە یعیسای یمە سیح یو یلە یخا چدان ی . (ایکۆر نسۆس ی
 ۲ : ۱ - ۲) . هەر وە هیلە ویبارە یه و هیلە یکرداری ی نیرراوان ۹ :
 ۱ - ۲ ئە م یووشانە یئە خو ینینە وە ی : هیش تاییشا ولی ی پپ یبووی
 لە یهەرە شە یو یکوشتن یبە رامبە ر یقوتاییبە کان ی خودا وە ندی .

له بهر ئه وه تچوو ه لای تسه روک تکاهین، تداوای تنامه ی تلئ ذکر بت
 بۆ تکه نیسه کان تله تدمه شق تقاتئه وانه ی تشوینی تئه م تر یگایه ت
 که وتون تله تژن وتوله تپیا وتگر تنیان تناسان تبنی، تههروه هاتله ت
 هه ر تشوینی تکی تبیان بینی تبه ترنجیر کراوی تبیانبات بۆ تقو د ست.
 کاتی تبه ره وتدمه شق تده ر ویش ت تو تلئی تنزیک تبو ه وه تله تپیر ت
 رو و ناکیه ک تله تناسمان تبریسکه ی تدایه وه ت، تئیر تکه وت تبه ت
 زه ویدا تو تگویی تله تده نگیک تبو وتپیی تو وت: (شاولدا! شاولدا!
 بۆچی تده م تچه وسینیه وه ت؟) ئه ویش تپیر سیاری تکر دت: (تو ت
 کیت تئه ی تگه وره م ت؟) جاتده نگه که توه لامی تدایه وه ت: (مز ت
 عیسا مئنه وه ی تئو تده یچه وسینیه وه ت. به لام تهه سته ت، تبر و تناوت
 شار تله وئ ت پیت تده وترئ تچی تده بی تبه کیت ت.) جاتئه وانه ی ت
 له گه ل تشا و ل تبو ون تبه تسه رسامی تو ه ستان تو تقسه یان نه کر بت
 ئه وان تده نگه که یان تبیست تبه لام که سیان تنه بینی ت. کاتی تشا و ل ت
 هه ستایه وه ت تچا و ی تکر ده وه ت

تتسه یری تکر د تهیچ تنابینی ت، تئه وانئ تتر تده ستیان تگرت تو ت
 بر دیان تبو تدمه شق ت، تله وئ تسئ تر و ژ تمایه وه تهیچی تنه بینی ت، ت
 ههروه ها تهیچی تنه خوار د تو تهیچی تنه خوار ده وه ت. له ت
 دیمه شق تقو تابیه کی تخودا وه ند هه بو و تناوی تحه نانیات بو وت ت
 له تخه واتخودا وه ن تبانگی تکر بت: (حه نانیات!) ئه ویش تو وتی ت:
 (ئه وه تمنم تئه ی تخودا وه ن دت!) ئیر ت خودا وه ن دتپیی تو وت ت:
 (بر و تبو تئه وتشه قامه ی تبه تراست تناسرا وه تله تمالی یه هوزات
 پیر سیار تله تپیا و یکی تته رتوسی تبه ک تئاوی تشا و له تواتله وئ تنو یژ ت

ده کانتی . لقی خه ولئی بینیویه تهی پیاو یکتی ناویتی حه نانیا تی
 ده چیتقی لایتی وتی ده سستی ده خاتقی سه رتی نه و سلی ده بینی تی .
 حه نانیتی بقی خوداوه نده تی ووشی : (به لاتی نه تی خوداوه نده تی لقی
 زوتی که سستی نه تی خراپانه تی بیستو وتی کفی نه م پیاو تی لقی خودستی
 کردو ویه تهی به رامبه رتی بقی خوشکتی وتی برلی پیر و زه کانتستی
 هه روه تلی سه ر و کفی کاهینه کاتی ده سه لاتی نه و هیاتی داوه تهی
 هه تی که سیکتی ناوشی بهی تهی بیگر تی .) خوداوه نده تی فهرانتی پتی
 تلی : (بر و ! متی نه تی پیاو متی هه لبار دو وتی و ده کی ئامیر یکی بقی
 هه لگر تنی ناویتی متی بقی میلله تاتی تی بقی پادشایاتی تی ب و نه و متی
 ئیسرا ئیلیستی . نیشانتی نه ده تی چه نده تی ده بی ئازار بکیشتی لقی
 پیناوتی ناویتی منا . ئیتی حه نانیتی رویشتی تی چوقی مالی
 یه هو ئلیتی ده سستی خستقی سه تی سه رقی شاو لقی وتی : (نه تی
 شاو لقی برلیتی عیساتی خوداوه نده تی نه و هی له تی ریگایه تی پینا تی
 هاتتی خو تی نیشاتی دایستی منی نار دو وخی بقی لاشی تلی چاوتی
 چاک بیته وخی تی ببینیستی تی ده رو ونده تی پتی بیستی لقی رو حتی
 پیر و تی . ده سستی به جتی لقی هه ردوتی چاوتی شاو لقی شتیکی که و تی
 خواره وتی و ده کی تو یکی ولی بوتی نه و سلی چاوتی چاکی بوه وتی تی
 بینی ، ئیستی هه سستی تی لقی نه تی هه لکشولی . ده سستی کرتی بقی نالی
 خوار دتی وتی هیوتی هاته وخی گیانتهی تی چه نده تی رو ژیکستی له گه تی
 قوتابیه کانتی له دیمه شقتی مایه و متی . یه کسه رتی شاو لقی تی
 که نیسه کانتی ده سیکرتی تی راگه یانده تی نه و متی کفی عیستی
 تی رو له تی به ز داتی تی کردار تی نیراوتی : ۹-۱-۲۰)

چه نديچار يک يمه سيح دهر ته که وئ پؤلس ددو اي دهه ستانه وه دي
 مه سيح يبه ميشيو هيه يباسي ددهر که وئني يته وي يکر دو وه: نه وي
 براياني، نه وه تان يبيرده خه مه وه يکه يبو مده يئاو وي و يمز گينيم
 پيدان ي، يته وه وي نوهر تان يگرت يو يهه تا ينيستا يله سه ري
 چه سپاوي. گه ريها تو وي به يبه رده وامی يله سه ريته وي و شان يه
 رويشتن يبه وشيو هيه ي يمز گينيم يپيدان ي، يته وه وسا يرن زگار تان ي
 نه بيت يته گيناي به يخور اي يباوهر تان يه يئاو هه. چونکه يته وه م
 پيميدان يکه يله يسه ره تاو هيوهر مگرت بو وي يته وه ه شيته وه هيه يبه ي
 پي ي نووسراوي يپيغه مبه ران يمه سيح يمردي يله يپيناوي
 گونا هه کانمانا، وه يته وي ينيژرراو يله يروژي يسيته ملي
 هه ستايه وه ي، يئينجا يبو يپه ترؤس يو يدواي يبو يدوانز هه
 قوتابيه که ي ددهر که وئ ي، پاشان يبو يزياتر يله يپينج يسه ديله ي
 براياني ددهر که وئ يکه يبه يبه که وه يبوون ي، يله وان هه يه شتاي
 زور به يان يده ژين ي، يبه لام يه هه نديکيان ينووستون ي، يدواي يبو ي
 ياقوب ددهر که وئ ي، يئينجا يبو يهه موو ينيژرراوان ي، يپاش ي
 هه مووان يبو يمني شيددهر که وئ ي، وه که يمند اليک يله يکات ي خوي
 له يدايک ينه بووبئ ي. چونکه يمن يبو وکترين ينيژرراوم ي ي
 ههروهه ايشاياني يته وه نيم يبه ينيژرراو يئاو يبيريم ي ي
 له بهرته وه وي يمن يکومه له يباوهر دارانم يله يکات ي خويلي
 چه وساندؤته وه. (اکورنسؤس ي ۱۵: ۱) نه هه قسه يه يدووبار هه
 نه که مه وه يته وه يمه سيحه يله ي خاچدر اي هه مان يکه س يبو وي که ي
 له ينيوان يمر دو اناي زيندو بوويه وه يبه رزکرايه وه يبو يئاسمان ي.

دەرکه و تنی دمه سیح ددو ای دهه ستانه و ه دودبه رزبو ونه و هی دبو د
 ئاسمان دبو دشا ولی دته رتوسی ، ئه و هی دله دوا یداد بو و دبید
 پۆلسی دنیرر او د ، ئه مه ش دنه یینی دگۆرانیکی دسه رسور هیتنه رد
 بو و دکه دلینی دروویدا ... و ه دنه یینی دگۆ استنه و هی دبو و دله
 سه ربازی دچه و ساندنه و ه دبو ددو اکه و تنی دمه سیح دبو دسه ربازی د
 چه و سینرا و ه دله دپیناوی دمه سیح داد . تیمۆ ساوس د : ۱۲ -
 ۱۶ ، ۲ کۆرنسۆ س د : ۱۱ - ۲۳ - ۳۳ ، (۲ کۆرنسۆ س د : ۱۲ : ۱۰) .

به لگه ی حه و ته م

ها تنه دخوار ه و هی درۆ حی دپیرۆ زنده درۆ ژئی دپه نجاهه میندلو و ه
 رازی دبو و نی دنیرر او انی دمه سیح دبه دچه و ساندنه و ه دودئیش دود
 ئازار دوه دسه هید دبو و ن دله پیناویا د ، دوه دبو و نی کلئسه ی د
 مه سیحی دهه تا دئه مرۆ دمه سیح دپیش دله دخا چدانی دود
 هه ستانه و هی دودبه رزبو ونه و هی دبو د ئاسمان دبه د قوتابیه کانی د
 و وتو د : به لاهم زدر استیتان دپی دئه لئیم : با شتر دوا یه دبو تان دکه د
 برۆ د ، چونکه دئه گه ردمن دنه رۆ ح دیار مه تیده رتان دبو دنایه ت د .
 به لاهم گه ر دبرۆ ح دبو تانی دده نیر د . کاتی دئه و دبو د جیهان بدی د د
 جیهان دسه رزه نشته کات دله سه ر دگونا هود راست دود دروستی د
 و دحو کمدان د ، دله سه ر دگونا ه دله به رئه و هی دبا و هر م دپی د
 ناهین د . له سه ر در است دود دروستی دله به رئه و هی دده چمه دلای د
 با و کدودئیت ر د نامبین د . له سه ر دحو کمدانیش دله به رئه و هی د
 سه رۆ کی دئه م د جیهان د دحو کمی دبه سه ر لادر او ه د . هیشتا دشتی د
 زۆرم دهه یه دپیتانی د لئیم د ، دئیس تا ناتوان دبه رگه ی د بگرن د .

بهلام کاتی رۆحی راستی بۆلاتان دئی ، بهرهو ههموو راستیهکتان ئهبات ، چونکه لهخۆیهوه هیچ نالی ، بهلکو ئهوهی گوئی لئ دهبی پیتانی رادهگهیهنی ، ئهوهی له دوایدا رووئهدات پیتانی دهلی . ئهو شکۆدارم دهکات چونکه ههموو ئهوهی بۆتانی باس دهکات له منهوهیه یۆحهنای (۱۶ : ۷-۱۴) .

ئهوسا له باوکم داوا ئهکهم یارمهتیدههریکی ترتان بداتی و تا ههتایه لهگهلتانا بمینیتهوه ، ئهوهش رۆحی راستیه ، کهوا جیهان ناتوانی وهریگرئ چونکه نایینیت و نایناسیت بهلام ئیوه دهیناسن لهبهرئهوهی لهگهلتانا دهمینیتهوه و لهناواتانا دهبیت . (یۆحهننا ۱۴ : ۱۶ و ۱۷) . وه پیش بهرزبوونهوهی بۆ ئاسمان رای سپاردن و پتی ووتن : (قودس بهجئ مههیلن ، بهلکو تیایدا چاوهرتی بهلینی باوکم بکهن ، وهک له پیشا له منتان بیستوووه . یهحیا خهلکی له ئاو ههلهکیشا ، بهلام ئیوه پاش چهند رۆژیکی کهم له رۆحی پیروژ ههلهکیشرین . کرداری نیرراوان(۱: ۴ و ۵) . مهسیح پهیمانی دا به قوتابیهکانی دوائ بهرزبوونهوهی بۆ ئاسمان رۆحی پیروزیان بۆ ئهئیرئ رۆحی پیروژ ئهوهی مهسیح پهیمانی ناردنی دا مروق نییه چونکه عیسا لهبارهیهوه ووتویهتی: (کهوا رۆحی راستیه) وه جیهان (نایینی) یهکیکی نهبینراوه .... ئهو رۆحه . وه مهسیح شکۆدار ئهکات (ئهوهی شکۆدارم

ئەكاتن) ، ھەر ۋەھاز يادى زقوتابىيە كانى زخستە ۋە زھە مووز
ئە ۋە ى زىپى زووتبوونز... ۋە زبە مژتوانلزيە زدانىيە زنىررا ۋانز
ۋوشە كانى زمە سىحيان زبىر كە ۋتۆتە ۋە زلە زمز گىنيە كانيانلزل
زۆر زبە ۋوردى زتۆمار ياز كردو ۋە مژ.

لە زكۆتايييدا زمە سىح زبە زقوتابىيە كانى زووت زلە زقودسرن
چا ۋە رى زبە كە نزهە تلز رۆحى زپىر ۋر زئە رۆئى زبە سە ريانلزل ۋە مژ
ئە ۋر ۋە زلە زپاشر زچە نلر ۋر ۋىكزلە نا ۋيانلزل جىگىر ز دە بىر.

پە يمانى زمە سىح زبە ز نار دنى ز رۆحى زپىر ۋر زى شىبىنى ز نە بووز
دە ر بارە ى زھاتنى زمە ھە مە د زى پە مبەر ز، مە ھە مە د ز ۋا ىز
مە سىح زبە شە ش ز سە د ن سال زھاتو ۋە ن... بە لا م ز رۆحى زپىر ۋر ز
ھاتە خوار ە ۋ مژ بۆن قوتابىيە كانل زلە ز رۆئى زى پە نجاھە مىندلزل ۋاتەز
دو ۋى زبە ر زبو ۋنە ۋە ى زمە سىح زبۆن ئاسمان زبە ز دە ز رۆر ۋر زبەز
تە ۋا ۋىز ۋە كزمە سىح زبە يمانى زپىدل بوون .

ھاتنەز خوار ە ۋە ى ز رۆحى زپىر ۋر زلە ز رۆئى زى پە نجاھە مىنلزل ۋر ز
كە س زىنيو يانە ز، ز كردارى زنىررا ۋان زئە ۋر ۋو دا ۋە زمە ز نە ىز
بە م ز شىۋە ىە ى زخوار ە ۋە زتۆمار ز كردو ۋە ز: كە ز رۆر ۋىز
پە نجاھە مىن زھات ز، زھە موو زبا ۋە ر داران زلە زىە ك ز شوپىز
كۆبو ۋنە ۋە ز، زلە زپىر ۋىكدا ز دە ن گىك زلە ن ئاسمانە ۋە زپە ىدا زبووز
ۋە ك ز رە شە باز، زئە ۋر مالا ى زپىر ز كردن كە ز تىاز دانىشتبوون ز.
ئىنجلزل چە نلر ز مائىك ز ھەر ۋە ك زلە ئاگىر زپىت ز دە ر كە ۋە ت زبۆ يانز
دابه ش زبوو زبە زسە ريانا نو زھەر زىە كە ز مائىكى زلە سە رىز
نىشتە ۋە ز. ئە ۋ سازه مو ۋيان زپىر زبوون زلە ز رۆحى زپىر ۋر زىز

دەستيان ۆكرد ۆبە ۆقسە كردن ۆبە ۆزمانى ۆ جور او جور ۆ، ۆبە ۆو
شىو دىە ۆر ۆخ پىتى ۆبە خشىبو و نۆ.

لە ۆكاتە دا ۆمار دىە كى ۆز ۆر ۆلە ۆ جولە كە ۆلە ۆ خا ۆ تر سە كانى ۆ
هە مو و ۆنە تە وە كانى ۆ جىهان ۆلە ۆ قودس ۆ نىشتە جى ۆ بو و ن ۆ.
كاتىك ۆئە و ۆدە ننگ ۆر و وىد ۆ ۆ ۆ خە لکە كە ۆ هاتنە ۆ لاى نۆ ۆ هە مو و ۆ
سە رىانۆ سور مۇلە بەر ئە وە ۆ هە رۆ يە كە يانۆ گويانۆ لى ۆ بو و ۆ بۆ
زمانى ۆ خۆ يانۆ دە دو يىزۆ. سە رسامى ۆ داىگرتىزۆ و ۆدە ستىانۆ كرى ۆ
بە ۆ پرسىار ۆ كردن ۆ: (ئايا ۆ هە مو و ۆئە وانە ۆ ۆقسە ۆدە كە نۆ
دانىشتوانى ۆ جە لىلۆ نىزۆ ۆ ئىترۆ چۆنۆ هە رىە كۆلۆ ئىمۆ گويى ۆ
لە ۆزمانى ۆئە و ۆو و لا تە ۆدە بى ۆكە ۆ تىا ۆلە ۆ داىكۆ بو وە ۆ ۆ ئىمۆ
خە لكى ۆ پە رتيا ۆ و ۆ ميديا ۆ و ۆ ئىلامىن ۆ، ۆ هە ندىكىشمان ۆلۆ
دانىشتوانى ۆ نىوان ۆ دىجلە ۆ و ۆ فوراتىن ۆ يا خود ۆلە ۆ نا و چە ۆ
يە هو دىە ۆ ۆكە پدو كىە ۆ ۆ پونسىرۆ و ۆ ئاسىلۆ ۆ يانۆ لۆ فر جىە ۆ و ۆ
پە مفىلە ۆ و ۆ مىسرۆ و ۆ نا و چە ۆ ۆ لىبىيا ۆ در او سى ۆ ۆ قە يرە و انۆ و
هە روە ۆلە گە لمانۆ خە لكى ۆر ۆ ماشۆ هە يى ۆبە سە ردانۆ هاتو و نۆ
لە گە لۆ جولە كە و ۆئە وانە ۆ بو و بو و نۆ بۆ جولە كە ۆ ۆ هە روە ۆ
هە ندى ۆلۆ كرى تىبە كانۆ و ۆ عەرە بو. جۆئە وە تۆ گويما نۆ لىيانۆ
بۆ زمانى ۆ خۆ مانۆ قسى ۆدە كە نۆدە ربارە ۆ كردار ۆ مە زنە كانى ۆ
خودا ۆ). ئىترۆ ۆ خە لکە كە ۆبە سە رسامىيە وە ۆدە ستىانۆ كرى بۆ
پرسىار ۆ كردن ۆلە ۆ يە كترى: (ئە مانە ۆ هە مو وى ۆ چى ۆ
دە گە يە نىت؟) بە لام ۆ هە ندىكىان ۆبە ۆ گالتە ۆ پى ۆ كردنە و ۆ
ووتيانۆ: (ئە وانۆ سە ر خۆشن). جۆپە ترۆ سۆلە گە لۆدو انۆ و

نیراوه که جراوه ستاج، جبه جده نگیکی جبه رز جقسه ی جبؤد
 ئاماده بوواند کربجود و تچ: (ئه چپیاواند جول کعبده موب
 دانیشتواند قودس گوی بگر نجبؤ جقسه کانچ تلچئه و ه چپیتانچ
 ده لیمچن انراو جبیت جلاتان چبچو نکه جئه و انه جسه ر خؤش چنیز
 وه کعبیر ده که نه و مبد هیش تلج کاژیری چنؤی جبه یانییه ج. به لآچ
 ئه وه ی چو و تراو هب بجز مانی چپیغه مبه رچیؤ ئیله و هج: (یه زدانچ
 ده لیچ: له جرؤ ژانی چکؤ تایید لجرؤ حمچده ریژ چبسه رجه موب
 مرقؤ دلچو کورانچو چکچانتان چبچو وشه یچی ه زدانچ ده دوینچ.
 هه روه هلچگه نجه کانتان جبینین جده بینن چو چپیر ه کانتان جچه چ
 ده بیننچ. له وجرؤ ژانه لجرؤ حمچده ریژ چبسه ر هه موبده ستج
 و چپتوه نده کانچ لجرؤ چولچپیاو، جلهه موویانچ بچو وشه یچ
 یه زدانچ ده دوینچ. (کردار چنیراوانچ ۲: ۱-۱۸).

مۆری یه زدان له سه ر ئاینی راستی خودایی

رؤ حی چپیرؤ نچه ها تبح خواره و هبؤ جسه ر قوتاییه کانچمه سیح
 له جشیوه ی (جز مانی چدابه شکر اودا، هه روه ک له جئاگر جبیت،
 ئینجا له سه رجه هریه که یاندا جنیشته جی جبوو، وه جبه موب
 له شیانچ بچبو و دلچرؤ حی چپیرؤن.

به حمچده رکه و تنه جسه رسور هینه ره ی چرؤ حی چپیرؤنچ، یه زدانچ
 مؤری چله سه رجه سیحیه تجدلچده ستج نیشانی چکر لچکه و لچ
 ئاینیکی دناسمانییه ج بچته و او چبه و دشیوه یه یچ مؤری چله سه ر

ثانی یجولہ کہ یدا ی... دوائی یئەوہی یھارون یسەرۆکی
 کاهینەکان یقوربانی یپیشکەش یکرد ، یخوینەکە یپرژانن
 بەسەر یقوربانگا کہ دا . بە میشتوہ یەیلە یستہە مپەر تووکی
 موسای (لیقیہە کان ییە ، ۲۳-۲۴) ئە یخوینینە وە ی : موسای
 ھارون یچوونە یچادری یکو بوونە وە ی . کاتی یھاتنە یدەر وە یو
 گەلە کہ یان یپیرۆز یکردی ، یشکوئی ییە زدان یبو یھە موویگە لە کہ
 (واتە یئیسرا ئیلیہە کان ی) دەرکە و ت ی . گری یئاگر یلە ی
 خودا وە ندە وە یھاتە دەر وە یگۆشتی یقوربانی یو یچە وریکە ی
 برژانن . کاتی یھە موویگە لە یئە مە یان یبینی یھاواری یخۆشیان ی
 کردی ویکە و تە یبە یدە مدلی .

یە زدان یمۆری یدا یلە سەر یراستی یجولە کہ یبە یناردنی یئاگری
 لە لایە ن یخۆیە یبو یسو تان دنی یگۆشتی یقوربانن ییە کہ ی . ... وە ی
 مۆری یدلیلە سەر یراستی یمە سیحییە تیبە یناردنی یرۆحی یپیرۆزی
 (زمانی یدا بە شکر او یھەر وە کیلە یئاگری یبتی) . بە لا حێ ئیمە یھیچ
 شتیکی یسەر سور ھینە رینا خوینینە وە ییکە یلە یکە عەبە دا یر و یدلی
 بێت دوائی یئە وە ی ی محمدی بە یسو پاکە یە وە یچو وە ی ناوی یو یئە وە ی
 بتانە ی یتیا یبو و یتیکی یشکاند ی... یە زدان یمۆری یراستی
 ئیسلامی ینە کرد و وە یی بە کار ئیکی یسەر سور ھینە ریکە یئامادە ی
 یە زدان یلە یکە عەبە دا یدە ربخات ی . بە لام یلە یسەر تە ی
 مە سیحییە تدا یرۆحی یپیرۆز یرژا یبە سەر یقو تابییە کاندا ی کاتی
 لە یقودس یبوون ی ، پاش یبە رزیبوونە وە ی یمە سیح یبو یئاسمان ی
 بە یدە یرۆژ ی . چە وسانە وە یو ییشە ھید یبوونی یئە وانە ی

باو دېر يانوبه ومه سيح و هينلو پاشو ته و دى و ور و حى و پير و زور ژو
 به سه رو نير او انى ومه سيح و و قو تا بيه كانى و تر سه كه يان و گور لى
 به و ئاز ايه تى و، و و لولا و از بيان و به و هيز و، و ئى نجا و چو و نه و سه رو
 شه قامه كانى و قود سرو و بانگه و از يان و يو ومه سيح دلو ته و دى و و لى
 خاچدرا و و لى و نيو و مرد و انلو و هه ستايه و هو و ئى ترو په يامه كه يان و
 گه يشته و ته و په رى و زه و دى و و و ومه سيح يه توبه بى و شير و و به بى
 شه بو بلا و بو و يه و هو. جگه له مانى هه مو وى و نير او انى ومه سيح
 و هو ته و انه و باو دېر يان و پى هينلو به و هو په يامه كه يانه و هو ئى شو
 و و ئازار و و چه و سانه و دى و زور يان و چه شتو. و هو شه هيدو بو و زو
 له و پينا وى و ومه سيح و له و خاچدرا و لو. جا و و دهر و له گه لمدا و با
 بيخو ئينه و هو ته و دى و به سه رو نير او اندا و هات و له و سه ر هتا وى
 مز گي نى و د انيان و به ميه سيح و له و خاچدرا و ا ... ته مه ش و لى
 كردارى و نير او انا و به م و شيو ديه و تو مار و كرا و دى: كاتى كو
 سه رو كى و پاسه و انى و په رستگا و و سه رو ك و كاهين و ته مه يان و
 بى ستو سه ر يان و سو ر ملى و پير سيان و: (چو زوشى و و لو ته بى تو وى)
 ئى نجا و پيا و ئى كو هاتى و نا و كو ر كه و هو و تى و: (ته و و پيا و انه وى
 خستبو و تانه و نا و به ندى خانه و ئى ستو له و په رستگلو و دستا و زو و
 خه لكى و فير ده كه ن و.) ته و سا و سه رو ك و پاسه و انه كان و و و
 ته فسه ره كان و رو ئيشتن و نير او انيان و بى و تو نى و و تيزى و هينلو
 چونكه و له گه لو ته تر سان و به ر د بار انيان و بكه ن و. كاتى و ر يان و
 گرتن و له به ر ده و كو ر كه دلو، و كاهينى و به ر زولى تيانى و پرى و و و
 و تى و: (به و توندى و فه ر مانمان و پيدان و به م و نا و د و خه لكى و

فیرمه که ن ډ، ډبه لام ډئیو ه ډهه موو ډقودستان ډپر ډ ډکرد ډله ډ
 فیرکردنه کانتان ډ، ده تانه وئ ډخوینی ډئه و ډپپاوه ډبخه نه ډ
 هه ستومان ډ، په ترؤس ډو ډنیرراوان ډوه لامیان دایه وه : (ئیمه ډ
 پټیوسته ډملکه چی ډبه زدان ډبین ډنه ک ډهی ډخه لک ډ!) هه وئ
 عیسیایه ډئیو ه ډله سه ری دار ډهه لتان ډواسی ډ. خودای ډباوک ډوئ
 باپیرانمان ډله ډنیو ډمردوانا ډزیندووی کرده وه ډ. هه روه هل ډ
 یه زدان ډبه رزی ډکرده وه ډبؤ لای ډده سه ته ډراستی ډخوی ډ، ډکردی ډبه ډ
 سه رؤک ډو ډرزگار که ر ډهه تا ډ توبه کردن ډو ډلیخو شبوونی ډ
 گونا ه ډبه ډئیسرائیل ډبهه خشی ډ. جا ډئیمه ډشایه تی ډئه مه ډ
 هه دین ډ، هه روه ه ډرؤ حی ډپیرؤ زیش ډشایه تی ډئه مه ډته دات ډ
 هه وه ډ خودای ډبه خشیویه تی ډبه وان ه ډملکه چن ډبؤی ډ، کاتیکی ډ
 هه وان ه ډکؤ بوو بوونه وه ډله وئ ډگوتیان ډله م ډقسانه ډبوو ډزور ډ
 توو ر ه ډبوون ډ، یوستان ډنیرراوان ډبکوژن ډ. به لام ډبه کی ډله ډ
 هه ندامانی ډئه نجومه نه که ډناوی ډغه مالائیل ډبوو ډ، ډفه ریسی ډوئ
 مامؤ ستای ډشه ریعت ډبوو ډ، ډهه موو ډگه ل ډریزی ډلید ه گرت ډ
 هه ستا ډو ډفه رمانی ډدا ډنیرراوان ډبؤ ډماوه یه ک ډببرینه ډ
 ده روه ډ. ئینجا ډبه ډئه نجومه نه که ی ډووت ډ: (هه ی ډپپاوانی ډ
 ئیسرائیل ډ، ډناگادار ډبن ډله وه ی ډئه تانه ویت به م ډپپاوانه ی ډ
 بکه ن ډ. ماوه یه کی ډکورت ډله مه وه به ری سو داس ډناو یک ډهه ستا ډوئ
 خوی ډبه ډشت ډدانه نا، ډنزیکه ی ډچوار سه ډپپاوی دو ای ډکه و تن ډ،
 به لام ډکوژراو ډئه وان ه ی ډدوایشی ډیکه و تیوون ډبلاو بوونه وه ډ
 ئیترناوی ډنه ما ډ. ئینجا ډله ډکاتی ډناو نوو سینه که دایه هوزای ډ

جه لیلی وه ستلو ووژ مار هیه کیوز قور لوهی خه لکی وروویانوز تیکرو
 ووشوینی وکوتن و، و به لام وئه ویش وله ناو چوو وههروه هل
 ئه وانهی ووشوینی وکوتن و تیبون و بلا و بوونه وهو. جاوئیس تاومنو
 ئاموژ گاریتاز ئه که هی و دور بکه ونه ووله وو پیاوانه وو و از یانوز
 لعی بهیننو. گه روئه هوبیر و باو هرو کار هوله لایه نو خه لکه و هوبیتو
 مسوگه روله ناووده چی و بو به لامو گه روله لایه نو یه زاننه و هوبی
 هه رگیو ناتوانی به رامبه رعو رابو هسترعی ویا خو لوئه تانه وعی
 ببنه دوژ منی یه زانیشو). ئیتروئه ند امانی ئه نجومه نه که به هی
 ئاموژ گارییه و کاریان و کردو و نیرراوانیان و بانگ و کردو
 قامچیانولیدانو و فهرانیانو پیدانوله مه و لوبو ناو و عیساو و
 کارنه که نو. دوایی و ئازادیان و کردنو. به لام و نیرراوان و بو
 دلشادییه وه و له وهولی و دادگا کا و هاتنه و دهره وهو، و چونکو
 یه زاننو مافی ئه وه هی پیدابو و نوبو سوو کیوسه یر بکرتنوله به رو
 ناوی و عیساو. ئیتروئه وان و بی و وو چان وهه مو و ورژیک و لو
 په رستگلو و له مالانزه خه لکیانوفیرده کربو وورایانوده گه یانوکو
 عیسل مه سیحو. کرداری و نیرراوانو ۵: ۲۴-۲۲.

جگه و له و کار هوسه رسو پهنه ر هوز قورانه ی و که و نیرراوان و بو
 ناو و عیساو مه سیحه و و کردیانو، په تر قسوه ناو و عیساو و
 پیاویکی وشه لوه چاکو کرده و کوکبوشه لوه دایکو بو و بو و و
 کرداری و نیرراوانو ۳: ۶، و هونیناس و که وهه شتو سال و بو و
 ئیفلیج بو و له ناو و جیگه دل و که و تیبو و و کرداری و نیرراوانو ۹:
 ۳۳. ههروه هاور قحی و جادو گه ریتی وله و کچیکی و کاره که رو

ده رکرد له وشاری و فلیبی و کرداری و نیر او ان و ۱۶: ۱۸. ته وو
 عیسیایه یوله و خاچدراو. .... له و نئو و مردوانا و هه ستایه و هو وو
 به زبوویه وه و وبق و ئاسمان و... ناوی و ته و و کار و
 سه رسور هینه ری و کردو وه و و ئه یکات و. وه و ئه و و و ژیان و
 پیرو زه ی و مه سیحیه کانی و و سه ده ی و یه که مو ژیا و نو و و شه هیو
 بو و نیان و له و پیناوی و مه سیحی له و خاچدراو ، و به هیتریزو
 به لگه یو ته و ده له و خاچدر ل و مه سیحی خو و بو وه .
 له گه ل و ئه مانه شدا و هه مووی و په ترۆسی و نیر او و به و شه هیدی و
 مردوله و خاچیان و داو. .... هه روه ها و نیرۆن و سه ری و پۆلسی و
 نیر او ی و به و شیر و بری و... وه و دق میتیانی و ئیمبراتور ،
 یۆحه ننا ی نیر او ی دو و رخسته و بو و دور گه یو به تمسرو .
 مه سیحیه یه که مینه کان و رازی بو و نو به و ده ی له و ژیر زه مینی و
 تاریکی و رۆمه کانو بژیزو له به رو خو شه و یستی و مه سیحی کهل و
 پینا و یاند ل و مر بو و زیند و بو و یه و هو .
 و ده و مه سیحی و له و دور گه ی و به تمس و بو و یۆحه ننا و ده رکه و ت و وو
 هه مو و و به شه کانی و بینینی یۆحه ننادایه و که و دوا و به شی و
 په رتو و کی و پیرو زه هو .. ته بو به شه کهل هیچو ریگه یه کوبهل گو مان و
 نادات و وو و ته و هو ده ر ئه خاتو مه سیحی و دو لو نیر او هو که و با و کو
 نار دویه ترو بو و دانیش توانی و سه روزه ی و و و ئه و ده و دوا یو ته وو
 بی و بانگه و از یو ئاینیکی و تاز هو بکاتو به و دنیا یی و پیغه مبه ریکی
 درۆزنو . (بینینی یۆحه ننا ۲۲: ۱۳).

شکل یسه‌ی شمه سیحیه تشبه رده و امه شهه تلشنه مپوشه ره چه نده
 تووشی شزقوشچه و ساندنه و شبو و شه. هیشته شپه یامی شرن گار مژ
 به خونی شمه سیحی شله شخا چدر او ، شپه یامی شسه ره کیسه شکه
 مزگینید ره کاش بانگه و انی شپه شه که شه.

برپاریکی راست دهر باره‌ی له خاچدانی مه سیح

تا شدادگا شبتوانیت شده رباره‌ی شمه سه له یه ک شبه پاکی شوش
 دادپه روه ریخو کعبدا شپتو یستی شپه شایه تی دو و انی شایه خوش
 سیان شهه یه شه. (و ته کان ۱۹ : ۱۵) ... نه و ششایه شه
 سه ر راستانه‌ی ششایه تی یان شبو شله خاچدانی شمه سیح شدا و شه
 ژماره یه کی شکه م شنه بوون شهه ر شه و انه شبوون شمور مژ
 شایه تییه که یان شکر نشبه شمردنیان شله شپناوی شمه سیحی شله
 خاچدر او شه. و هه ششایه ته کانی شه مشر استیه ، شه و هی شله
 خاچدر شه سه شخا یخ عیسا شمه سیح خوی شو و ، شکه سی شکه
 نه بو و شه مانه شبوون شه: مه تلشنه مرقوس شه شلو قاشیو چه ننا
 په تر و سن شوشپولس شه ، ... جی شچو شیم شه شایه تی شه مششایه شه
 سه ر راستانه ره شبکه یه و شه و اته دهر باره مشر استی شله شخا
 دانی شمه سیح و شبو و شبکه یر شه پیا و یکشنزیکه مششه شسه شه
 سال شه و ای شه و شه اتو و شه و شه ره گیر شه شهن ده و مشی سر ایلن
 نه ژیا و شه شه شو و شاننه مشقبو ل شبکه یر شه که شه شه: وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا
 صَلَبُوهُ وَلَٰكِنْ سُبُّوا لَهُمْ .)

به پیزان:

کئه مکنامیلکه یکوهر گپردا وکله لایه ن بکبه شی کوردی
www.erf.de (ERF Medien Deutschland)

وه له سه رکئه رکی ککلیسای کوردی کئینجیلی کله سو یسر لک
بکچاپکگه یه نراوه.

بۆ کزانیاری کرۆحی کزیاتر کده توانن کبهم کناونیشانانک

په یوه ندیمان کپتو مکه ن: بکئیمایل

Jesus4kurd@gmail.com

www.klesay.kurdiengili.ch.vu

خوینهری نازیز

دهتوانن که نهم پهرتووک و نامیلکانهی خوارهوه داوا
بکهن، نئمه بۆتان دهکهینه دیاری بهی بهرامبهر.

- پهیمانی نویی پهرتووی پیرۆز
- نامیلکهی چ بیرنیک دهکهیتهوه له مهسیح
- نامیلکهی خاچ له ننجیل و قورئاندا
- دمتانهویت بهتایبهتی پهیهوندیتان پیوه
بکهین.

ناو:

ژماره‌ی خانوو:

شەقام:

کۆد و ناوی شار:

وولات:

سالی له‌دایک بوون:

ژماره‌ی تەله‌فون:

ناونیشانمان: DCL, P.O. Box 8554
CH-2500 Biel 8
Switzerland

به ئیمایل: info@dclit.net

